

Problematika zajištění bezpečnosti folklórní kulturní akce Jízda Králů

Miroslav Straka

Bakalářská práce
2016

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky
akademický rok: 2015/2016

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Miroslav Straka**
Osobní číslo: **A14747**
Studijní program: **B3902 Inženýrská informatika**
Studijní obor: **Bezpečnostní technologie, systémy a management**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Problematika zajištění bezpečnosti folklórní kulturní akce Jízda králů**

Téma anglicky: **The Issues Involved in Ensuring Safety at the "Ride of the King" Folk Cultural Event**

Zásady pro vypracování:

1. Seznamte se obvyklou organizací a průběhem Jízdy králů.
2. Specifikujte obvyklé síly a prostředky k zabezpečení Jízdy králů.
3. Analyzujte hlavní hrozby a rizika související s Jízdou králů.
4. Navrhněte účinné způsoby eliminace nebo snížení účinnosti těchto hrozeb a rizik na respektovatelnou úroveň.
5. Vyberte a zdůvodněte nejvhodnější řešení zajištění bezpečnosti při Jízdě králů.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

1. ČESKÁ REPUBLIKA. 1990. Zákon č. 84/1990 sb.: Zákon o právu shromažďovacím. In: Sbírka zákonů 27.3.1990. částka 19.
2. FROLEC, Václav, Antonín PAVELČÍK a Metoděj ZEMEK. Jízda králů: lidový obřad, hra, slavnost. Praha: Teps, 1990. ISBN 80-7065-009-5.
3. HABARTOVÁ, Romana a Stanislav ŠTĚRBA. Jízda králů v Kunovicích: hylóm, hylóm na krále, matičko, na krále. Vyd. 1. Kunovice: Město Kunovice, 2008, 342 s. ISBN 978-80-903743-2-4.
4. LAUCKÝ, VLADIMÍR a RUDOLF DRGA. 2012. SPECIÁLNÍ TECHNOLOGIE KOMERČNÍ BEZPEČNOSTI. První. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. ISBN 978-80-7454-146-9.
5. LUKÁŠ, Luděk. Bezpečnostní technologie, systémy a management I. 1. vyd. Zlín: VeRBuM, 2011, 316 s. ISBN 978-80-87500-05-7.
6. MALÁNÍK, Zdeněk. Problematika profesní obrany pracovníků PKB. In: Bezpečnostní technologie, systémy a management 2007: Mezinárodní konference. 1. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2007, s. 7. ISBN 978-80-7318-606-7.
7. MALÁNÍK, Zdeněk a Jiří SVOBODA. Profesní obrana a právo v PKB. LUKÁŠ, Luděk. Bezpečnostní technologie, systémy a management IV: Teorie a praxe ochrany majetku a fyzické bezpečnosti. 1. Zlín: Radim Bačuvčík – VeRBuM, 2014, s. 227 – 237. ISBN 978-80-87500-57-6.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Zdeněk Maláník

Ústav bezpečnostního inženýrství

Datum zadání bakalářské práce:

26. února 2016

Termín odevzdání bakalářské práce:

30. května 2016

Ve Zlíně dne 16. února 2016

doc. Mgr. Milan Adámek, Ph.D.
děkan

Ing. Jan Valouch, Ph.D.
ředitel ústavu

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně, dne

30.5.2016

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se věnuje problematice zajištění bezpečnosti folklórní kulturní akce Jízda králů. Tato část organizace byla zatím spíše upozaděna. V důsledku zvyšující se návštěvnosti a popularity této akce je však nutné, aby vesnice a města ve, kterých se tato kulturní akce pořádá, zajistily bezpečnost diváků a samozřejmě i účastníků.

V teoretické části této práce je uvedena terminologie, vznik a vývoj a současná situace jízdy králů. Praktická část se zabývá názorným postupem zabezpečení této kulturní akce, jejíž výsledkem je návrh zabezpečení.

Klíčová slova: Jízda Králů, vznik a vývoj, udržení tradice, bezpečnost, návrh zabezpečení.

ABSTRACT

This bachelor thesis is dedicated to ensuring the safety of the folk cultural event Ride of the Kings. Any great import an cewas not paid to this isme except a few exceptions. As a reset of increasing at tendance and popularity of this event it is neceséry for villages and tows where these cultural events are organized to ensure the safety of visitors. The theoretical part of this work is given terminology, formation and evolution and current situation Ride of the Kings. The practical part deals with the exem plary process security of this cultural event, which resulted in a suggestion of security.

Keywords: Ride of the Kings, the formation and development, keep in the tradition, safety, suggestion of security.

Tímto bych rád poděkoval svému vedoucímu Ing. Zdeňku Maláníkovi za pomoc při řešení bakalářské práce, odborné vedení a zájem, který mé práci věnoval. Velké díky také patří panu Milanu Staškovi, Michalu Zelovi a zástupcům města Kunovice, kteří mi ochotně poskytli všechny potřebné informace. Dále bych chtěl, poděkovat svým přátelům a blízkým za pomoc s úpravou práce. Také chci samozřejmě poděkovat svým rodičům a blízkým za podporu při psaní bakalářské práce stejně tak jako za podporu během celé doby studia.

OBSAH

ÚVOD	8
I TEORETICKÁ ČÁST	9
1 TERMINOLOGIE	10
1.1 ZÁKLADNÍ POJMY.....	10
1.2 NORMY A ZÁKONY	11
1.3 DOKUMENTY.....	14
1.4 OCHRANA KULTURNÍCH AKCÍ POMOCÍ SOUKROMÝCH BEZPEČNOSTNÍCH SLUŽEB. 15	
1.4.1 Směrnice výkonu ostrahy.....	15
1.4.2 Etický kodex	15
1.4.3 Řešení mimořádných událostí.....	16
2 VZNIK A VÝVOJ JÍZDY	18
2.1 PŮVOD	18
2.2 VÝSKYT A POJMENOVÁNÍ.....	19
2.3 PRŮBĚH.....	19
2.4 BEZPEČNOST	21
2.4.1 Bezpečnost diváků	21
2.4.2 Bezpečnost z pohledu krádeží krále	22
2.4.3 Bezpečnost z pohledu existence jízdy králů	26
3 SOUČASNÝ STAV	28
3.1 VÝSKYT	28
3.2 PRŮBĚH A ORGANIZACE	29
3.2.1 Vlčnov.....	29
3.2.2 Kunovice	30
3.2.3 Hluk.....	31
3.2.4 Skoronice	32
3.3 KRITÉRIA	33
3.3.1 Kulturní dědictví	33
3.3.2 Ohled na zúčastněná zvířata.....	33
3.3.3 Případné omezení dopravy.....	34
3.3.4 Narůstající počet diváků	34
3.3.5 Pojištění.....	34
3.3.6 Bezpečnost	34
II PRAKTICKÁ ČÁST	41
4 POSTUP ZABEZPEČENÍ KULTURNÍ AKCE	42
4.1 PRŮZKUM SOUČASNÉ SITUACE	42
4.1.1 Sestavení dotazníku	42
4.2 ANALÝZA RIZIK A HROZEB	44
4.2.1 Vyhodnocení požadavků na ochranu	44
4.2.2 Současné zkušenosti SBS	44
4.2.3 Stanovení seznamu hrozeb a rizik.....	45
4.2.4 Situace výskytu hrozeb a rizik	50
4.2.5 Stanovení pokrytí jednotlivých hrozeb	52
4.2.6 Stanovení pokrytí jednotlivých rizik.....	55

4.3	KOORDINACE S OSTATNÍMI BEZPEČNOSTNÍMI SLOŽKAMI	56
4.3.1	Koordinace s policií	56
4.3.2	Koordinace s hasiči	57
4.3.3	Koordinace s rychlou záchrannou službou	57
4.4	NÁVRH ZABEZPEČENÍ.....	57
4.4.1	Přehled hrozeb	57
4.4.2	Přehled rizik	58
4.4.3	Eliminace hrozeb	59
4.4.4	Schéma obecného postupu	59
4.4.5	Návrh zabezpečení náměstí.....	60
	ZÁVĚR	63
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	65
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	67
	SEZNAM OBRÁZKŮ	68
	SEZNAM PŘÍLOH	69

ÚVOD

Jízda králů je tradice, zvyk, lidový obyčej, nebo pro některé veliká slavnost. Její původ však není znám. Nejen pro místní obyvatele, ale i pro lidi ze vzdálenějších míst přináší nepopsatelný zážitek. V mnohých městech České republiky tato tradice zanikla, ale ve světě není jedinečnou, protože se podobné slavnosti konají například v Polsku, Rakousku, Bavorsku a Švýcarsku, nese však vždy jiný název.

Může se zdát, že folklór a bezpečnost jsou dva různé prvky, které nemají nic společného, ale právě jízda králů potvrzuje opak, protože bez bezpečnostních opatření by nebylo možné takovou akci uskutečnit. Mohlo by totiž dojít k závažným situacím, jako je například újma na zdraví.

Motivací pro výběr tohoto tématu mi byl osobní vztah k této tradici, protože pocházím z města Kunovic, kde se tato slavnost znovuobnovila. Dokonce jsem se jí osobně účastnil jako jezdec, přesněji výběřčí. Mohl jsem díky tomu vnímat, jak je tato kulturní akce zabezpečena.

Teoretická část práce je dělena do tří kapitol. Nejdříve se zabývá terminologií, dále vznikem a vývojem jízdy králů a nakonec jejím současným stavem. Po teoretické části následuje část praktická, která se zaměřuje na zabezpečení této kulturní akce. Pro zpracování praktické části byl využit rozhovor s bezpečnostní agenturou, která tuto akci zabezpečovala.

Tato bakalářská může být inspirací pro zabezpečení jízdy králů a podobných akcí v budoucích letech.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 TERMINOLOGIE

Úvodní kapitola vyjmenovává základní pojmy, které jsou pro pochopení této práce stěžejní. Dále pokračuje normami a zákony, které se uplatňují při organizaci podobných kulturních akcí. Předposlední podkapitola uvádí různé dokumenty, které se týkají zápisu této kulturní akce do seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury v České republice a zápisu do světového seznamu nemateriálního kulturního dědictví. Zmíněné dokumenty a zákony by měly být vodítkem při organizaci podobných akcí, aby na jednu stranu nedošlo k porušení zákona v rámci bezpečnosti a na stranu druhou se eliminoval vliv takovýchto opatření na historický kontext tradice. Poslední podkapitola vysvětluje problematiku ochrany společenských, kulturních a sportovních akcí pomocí soukromých bezpečnostních služeb.

1.1 Základní pojmy

Vysvětlení základních pojmů je, jak už bylo zmíněno, významnou součástí práce. V úvodu je objasněn pojem kulturní akce, dále problematika jízdy králů, závěrem jsou vysvětleny pojmy, které jsou důležité pro analýzu rizik a hrozeb.

Kulturní akce – je definována jako akce, kde lze teoreticky odhadnout počet účastníků. Jedná se většinou o různá kulturní vystoupení, divadelní vystoupení v přírodě nebo na jiném otevřeném místě, festivaly a různé kulturně veřejné soutěže.[4]

Jízda králů – je lidový obyčej, jehož původ není úplně znám. Někteří etnografové tvrdí o současné jízdě králů, že je to spletenec řady zvyků, tradic a obřadů. Dříve se odehrávala o svatodušním pondělí, později byla přesunuta na neděli. Zjednodušeně se dá nazvat jako objížďka vesnice krojovaných mládenců na koních. Účelem je vyvolávat okolní přihlížející, aby přispěli na královský poklad. Pojem vyvolávat znamená skládání vtipných rýmů a veršů na přihlížející. Součástí této objížďky je také král se svými ochránci. [3]

Král – je chlapec ve věku 9 až 13 roků, většinou panic. Lze jej v průvodu na první pohled rozeznat. Je oblečen do dívčího kroje a v ústech drží růži. V rámci celé akce je tou nejdůležitější osobou, a proto se pokládá za nutnost zajistit jeho bezpečnost, aby nedošlo k jeho tzv. krádeži.[3]

Pážata – jsou většinou starší mladíci, kteří mají za úkol chránit krále. Jejich oblečení je odlišné od oblečení jezdců, více se podobá oblečení krále.[3]

Jezdci – jedná se většinou o mladé krojované chlapce na koni. Tito chlapci mohou mít v průvodu určité role, například: praporečník, výběrčí, vyvolávač, ministr a trubač.[3]

Analýza rizik a hrozeb – jde o proces, který by měl přinést odpovědi na otázky: Působení jakých hrozeb je společnost vystavena, jak moc jsou její aktiva vůči těmto hrozbám zranitelná, jak vysoká je pravděpodobnost, že hrozba zneužije určitou zranitelnost a jaký dopad by to na společnost mohlo mít.[9]

Aktivum – vše co má pro společnost nějakou hodnotu a mělo by být odpovídajícím způsobem chráněno.[9]

Hrozba – jakákoliv událost, která může způsobit narušení důvěrnosti, integrity a dostupnosti aktiva.[9]

Riziko – pravděpodobnost, že hrozba zneužije zranitelnost a způsobí narušení důvěrnosti, integrity nebo dostupnosti.[9]

Zranitelnost – vlastnost aktiva nebo slabina na úrovni fyzické, logické nebo administrativní bezpečnosti, která může být zneužita hrozbou.[9]

Opatření – opatření na úrovni fyzické logické nebo administrativní bezpečnosti, které snižuje zranitelnost a chrání aktivum před danou hrozbou.[9]

1.2 Normy a zákony

Každá společenská, kulturní nebo sportovní akce se musí při svém průběhu nebo organizaci řídit danými normami a zákony. Níže je uveden seznam norem a zákonů, kterými by se měla každá kulturní akce řídit, případně ty, které by bylo možno využít při určitých situacích, které při takovéto akci mohou nastat.

- *Zákon č. 84/1990 sb.: Zákon o právu shromažďovacím*[1]
- *Zákon č. 361/2000 sb.: Zákon o silničním provozu*[14]
- *Zákon č. 128/2000 sb.: Zákon o obcích*[15]
- *Zákon č. 40/2009 sb.: Trestní zákoník*[16]
- *Zákon č. 141/1961 sb.: Trestní řád*[17]

Zákon o právu shromažďovacím – stanovuje v jednotlivých paragrafech práva a povinnosti účastníků a organizátorů shromáždění.[1]

Tento zákon se uplatňuje při jízdě králů v době, kdy se jízda zastaví např. před městským úřadem, aby požádala o povolení k jízdě. V ten okamžik se vytvoří zástupy lidí okolo jízdy.

Zákon o silničním provozu – v něm se stanovují práva a povinnosti osob, které se pohybují po pozemních komunikacích.[14]

Pokud tato akce vyžaduje nějaké omezení dopravy ve městě nebo obci, je nutné kontaktovat policii ČR. Tento orgán a zástupci města se společně sejdou a projednají celý průběh

akce. Po domluvě tedy policie zajistí bezpečný průběh na určené dopravní komunikaci.

Zákon o obcích - tento zákon dává obcím právo vyhlášovat svoje usnesení, která jsou platná na území dané obce. Takové usnesení nesmí porušovat zákony ČR. Obce mají díky tomuto zákonu možnost vydávat usnesení týkající se pořádání a organizace kulturních akcí na jejich území.[15]

Trestní zákoník – v tomto zákoně je stanovena působnost trestních zákonů, trestní odpovědnost, okolnosti vylučující protiprávnost činu, druhy trestních sankcí a další určité ustanovení. Zákon v podstatě vypovídá vše o trestném činu. Níže je uvedeno několik paragrafů, kterými se musí ostražka řídit:[16]

§28 – Krajiná nouze

(1) „Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem, není trestným činem.“[5]

(2) „Nejde o krajiná nouzi, jestliže bylo možné toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak, způsobený následek je zřejmě stejně závažný, je ještě závažnější než ten, který hrozil, nebo byl ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet.“[5]

Tento paragraf popisuje situaci, kdy chráněný zájem je možné ochránit pouze tím, že se obětuje jiný chráněný zájem. Takové jednání musí splňovat určité dané podmínky. To je například to, že za daných podmínek nešlo hrozící nebezpečí odvrátit jinak. Způsobená škoda v takovém jednání nesmí přesáhnout vyšší hodnotu než hodnotu, která by hrozila od původního nebezpečí.[5]

§29 – Nutná obrana

(1) „Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvající útok na zájem chráněný trestním zákonem, není trestným činem.“[5]

(2) „Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.“[5]

Jedná se o ustanovení, které upravuje sebeobranu nebo profesní obranu dalších osob před přímo hrozícím nebo trvajícím útokem. Tento útok většinou ohrožuje život, zdraví nebo majetek.

V podstatě se jedná o protiútok vedený vůči útočníkovi, který útočí na chráněný zájem. Z pohledu práva se jedná o souboj odlišných zájmů: *na jedné straně je zájem napadený útokem, na straně druhé je zájem útočníka*. Při aplikaci ustanovení o nutné obraně, je druhý zájem obětován, aby se odvrátil počáteční útok.[5]

Samotná sebeobrana a profesní obrana musí splňovat určité podmínky, aby se mohlo jednat o nutnou obranu. Uvedení podmínek do reality předpokládá, že nutná obrana nesmí být *zcela zjevně nepřiměřená*, ale přitom musí být nepřiměřená. Tato podmínka se musí brát z pohledu obránce, jak on vnímal situaci. Stává se, že při zpětném řešení znalci zastávají názor, že šlo o nepřiměřenou sebeobranu.[5]

Ukázka výše zmíněné situace. Útočník zaútočí na obránce nožem. Přiměřená nutná obrana by byla, kdyby se obránce bránil taktéž nožem. Za nepřiměřenou obranu můžeme brát to, pokud by obránce vytáhl na útočníka motorovou pilu.

§76 - Zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiní společenské akce

(1)"Soud může uložit trest zákazu vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce až na deset let, dopustí-li se pachatel úmyslného trestného činu v souvislosti s návštěvou takové akce"[16]

Tento paragraf umožňuje statním orgánům zakázat výtržníkům účast na různých kulturních, společenských a sportovních akcích, a tím předejít případným problémům při samotném průběhu akce.

§171 - Omezování osobní svobody

(1),,Kdo jinému bez oprávnění brání užívat osobní svobody, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.“[5]

V rámci tohoto ustanovení je potřebné varovat pracovníky PKB před nepřiměřenou asertivitou vůči zdánlivým pachatelům, pokud nemají jistotu, že zasahuje proti správné osobě.

Pokud způsobí takovým činem fyzickou nebo psychickou bolest jako je zastrašování nebo náznaky mučení, podle odst. 3 ustanovení písmena c, může dojít ke kriminalizaci pracovníka PKB při trestní sazbě na 2-8 let. Základní trestní sazba pro vybočení z mezí definovaných ustanovením § 76 odst. 2 trestního řádu je však příznivější a trest mírný. Je tedy důležité zhodnotit, zda jsou splněny podmínky stanovené v ustanovení § 76 odst. 2 trestního řádu, včetně dodržení zásady subsidiarity.[7]

Trestní řád – tento zákon může měnit a upravovat normy, které platí pro trestní řízení. V právním předpisu se udává postup a činnost orgánů, které jsou činné v trestním řízení při obhajobě trestních činů, dále také případných pachatelů tohoto činu. Součástí zmíněného předpisu je i potrestání případných pachatelů. Z tohoto řádu je pracovníky bezpečnostní služby využíván paragraf 76. Zmiňují se zde práva a povinnosti osob, které chtějí omezit osobní svobodu druhé osoby, která je přistižena při trestném činu nebo těsně po ukončení tohoto činu.[18]

§76 - Zadržení osoby podezřelé

Odstavec číslo 2 udává, že omezit osobní svobodu osoby přistižené při trestném činu nebo bezprostředně po něm může kdokoli. Pokud je účelem zjistit jeho totožnost, zamezit jeho útěku a zajistit důkazy. Je však povinností tuto osobu co nejdříve předat policejnímu orgánu nebo například příslušníkovi ozbrojených sil. Jestliže nelze tuto osobu ihned předat, je nutné to alespoň bezodkladně oznámit.[7]

Toto ustanovení platí pro všechny osoby, kromě policejního orgánu, ten musí postupovat podle odst. 1. Pro omezení svobody podezřelé osoby je nutné splnit tyto podmínky:

- „přistižení při činu nebo bezprostředně poté,
- nutnost zjistit její totožnost,
- zamezit jejímu útěku,
- zajistit důkazy.“[7]

1.3 Dokumenty

Seznam obsahuje úmluvy a seznamy, které tuto akci zařadily mezi důležité prvky národního či světového dědictví. K zapsání tradice do příslušného seznamu je zapotřebí značného množství informací, např. o původu akce, tradičním průběhu akce, je třeba mít záznamy o předchozích ročnících.

- Úmluva o zachování nemateriálního kulturního dědictví [8]
- Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury České republiky[12]

První úmluva hovoří o zapsání dané tradice do seznamu nemateriálního kulturního dědictví lidstva. Tento seznam zaštiťuje mezinárodní organizace UNESCO. Obsahuje různé lidové obyčeje, zvyky a tradice po celém světě a usiluje o jejich zachování. Před tím, než je lidový obyčej, zvyk a tradice zapsán do tohoto seznamu, musí být zapsán do národního seznamu lidové kultury daného státu.[8][11]

V národním seznamu je uvedena tradiční lidová kultura, například: *Slovácký verbuňk, Vesnické masopustní občůzky a masky na Hlinecku, Jízda Králů na Slovácku, Myslivost, Vodění jidaše* a mnoho dalších. Hodnoty, které jsou součástí Národního seznamu by měly mít zajištěnou péči státu o jejich zachování.[12]

1.4 Ochrana kulturních akcí pomocí soukromých bezpečnostních služeb

V dnešní době jsou soukromé bezpečnostní služby, dále jen SBS, důležitým prvkem v oblasti bezpečnosti. Poskytují totiž možnost ochrany majetku a osob, prevenci před kriminalitou, předcházení případných významných škod na majetku a dalších škodlivých následků způsobených trestní činností. Rozsah poskytovaných služeb je zde velmi široký. Z pohledu vybavenosti převyšuje mnohdy jak z technologického tak z technického pohledu vybavenost policie.[19]

Každá firma, která se zabývá problematikou bezpečnost, by měla mít sestavené své interní směrnice. Pracovníci SBS se musí řídit platnými zákony ČR i vnitřními směrnici firmy. Příklad některých je uveden níže:

1.4.1 Směrnice výkonu ostrahy

Směrnice výkonu ostrahy má zpracované každá firma či subjekt podnikající v rámci PKB. Upravují a definují pracovní náplň pracovníků daných objektů, včetně jejich nástupu do služby, ústrojové kázně či způsobu komunikace mezi pracovníkem SBS a klientem. Obsahují také činnosti, které by pracovník SBS naopak neměl dělat, protože nespádají do výkonu ostrahy. Jde například o pobyt na jiných místech než jim určeným nebo neplnění pracovních povinností.[7]

Zahrnují také činnosti ve specifických situacích, kdy jsou narušeny poplachové zabezpečovací a tísňové systémy, řešení situace při poplachu elektrické požární signalizace, kontrola předem definovaných míst jako je úniková chodba, pochůzkové činnosti s pomocí přenosného elektrického snímače nebo zadržení dle § 76/2 trestního řádu, probíhajícího v rámci zásahové činnosti.[7]

1.4.2 Etický kodex

Etický kodex je soubor pravidel a všeobecně uznávaných mravních norem, které musí dodržovat každý pracovník SBS. Je zde například definováno, jakým způsobem má pracovník vystupovat a jednat v dané firmě.

„Základními body tohoto kodexu mohou být:

- *čestnost,*
- *profesionalita,*
- *dbaní o dobré jméno firmy (aby nebyla jednáním pracovníka PKB poškozena),*
- *korektnost,*
- *zdvořilost,*
- *loajálnost,*
- *mlčenlivost.*“

Tento kodex by zaměstnanci měli dodržovat nejen v pracovní době, protože žádný zaměstnanec nemůže vědět, do jaké situace se dostane mimo pracovní dobu. Z tohoto důvodu je od něj vyžadováno vždy profesionální jednání.[7]

1.4.3 Řešení mimořádných událostí

Při řešení mimořádných událostí je nutné dodržovat firmou zpracované standarty a postupy, díky kterým se předchází zbytečným nedorozuměním a přehmatům. Pro označení události jako mimořádné jsou stanoveny tyto podmínky:

- *„krádež,*
- *zadržení pachatele krádeže,*
- *požár,*
- *poškození majetku klienta,*
- *závažné události technického charakteru – například přerušení dodávek vody, elektrické energie atd.*
- *nález nebo oznámení o umístění nástražného výbušného systému,*
- *napadení ostrahy,*
- *závažné porušení vnitřních nařízení nastavených klientem – například nedodržení odpadového hospodářství,*
- *úraz – poskytnutí první pomoci.*“ [7]

Nejčastějšími formami mimořádných událostí jsou drobné krádeže spojené s následným zadržením pachatele, poškození majetku klienta nebo závažné události technického charakteru.[7]

Soukromé bezpečnostní služby jsou komerčního charakteru, to znamená, že jsou poskytovány za úplatu. Berou se jako vhodný doplněk bezpečnosti, kterou garantuje stát. Záleží pouze na zákazníkovi, jaké doplňky zabezpečení bude chtít, a podle toho se následně odvíjí i cena.[19]

Při ochraně kulturních akcí si sám pořadatel určuje v podmínkách, co má být hlídané a jakou intenzitou. Musí brát zřetel na to, že čím složitější má nároky, tím i celková cena za zabezpečení se bude navyšovat. Předtím, než si pořadatel akce objedná SBS, by byla vhodná komunikace s policií, aby se ujasnilo, co bude v kompetenci policie a co v kompetenci SBS.

V této kapitole byl na úvod uveden přehled základních pojmů jak z oblasti kulturní akce, tak z problematiky analýzy hrozeb a rizik. Následovala problematika norem a zákonů, kde se kladl hlavně důraz na trestní zákoník, přesněji na nutnou obranu, krajní nouzi a omezování osobní svobody. V další podkapitole byly zmíněny dokumenty, které jsou důležité pro zachování, udržení a rozvoj této tradice. Jedná se přesněji o úmluvu o zachování nemateriálního kulturního dědictví a Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury České republiky. Na závěr této kapitoly byla probrána problematika ochrany kulturních akcí pomocí soukromých bezpečnostních služeb, konkrétně směrnice výkonu ostrahy, nutné pro každého pracovníka SBS. Zde je také popsána jeho pracovní náplň a přesný popis jeho činnosti. Kromě toho by měl každý pracovník dodržovat etický kodex, protože tím i v běžném životě reprezentuje nejen sebe, ale i bezpečnostní firmu, ve které pracuje. Závěrečná podkapitola se zabývá řešením mimořádných událostí, které mohou pro pracovníka SBS nastat.

2 VZNIK A VÝVOJ JÍZDY

Tato kapitola se zabývá vznikem a postupným vývojem jízdy králů. Je zde uvedeno několik teorií o původu vzniku této tradice. Dále uvádí krátký přehled obcí, ve kterých se jízda králů v minulosti pořádala. Královský průvod v minulosti nenesl vždycky jméno jízda králů, proto je zde zmíněn také krátký přehled alternativ názvů. Kromě toho je zde uveden ve zkrácené verzi i průběh této slavnosti. V poslední části této kapitoly je rozebrána bezpečnost této akce v počátcích jejího vzniku.

2.1 Původ

V historických pramenech nacházíme několik teorií původu jízdy králů.

První teorie je spojena s pověstí o Ječmínkovi na Hané. [3]

Další teorie o vzniku hledá souvislosti s historickou postavou uherského krále Matyáše Korvína, který roku 1469 obléhal město Uherské Hradiště. Toto město bylo obléháno kvůli tomu, že zůstalo věrné Jiřímu z Poděbrad. Matyáš Korvín byl poražen a přinucen k útěku do Uherského Brodu. Právě z Uherského Brodu dle pověstí prchal v ženském přestrojení kolem tvrze Králov. Dále pak pokračoval směrem na Trenčín a odtamtud do blízkých Uher. Podle některých se právě na památku této události měla jezdit jízda králů. [3]

Další teorie svým původem sahá až do dob stěhování národů. Přesněji do období, kdy proběhlo stěhování Slovanů z východu na západ. Spojitost by měla být zjevná v tom, že když se kmen usadil, zvolil si svého vůdce (náčelníka, knížete i popřípadě krále). Vůdce se už nemohl věnovat žádné práci, která by sloužila k jeho obživě, neboť byl plně zaneprázdněn správou kraje. Stejně podmínky platily i pro jeho družinu. Poddaní se proto museli o svého vůdce a jeho družinu starat. Systém fungoval na tzv. desátcích, kdy poddaní odváděli desetinu své úrody nebo svého zisku. Odvádění desátku probíhalo v rámci objížděk krále se svojí družinou po jeho poddaných. Součástí družiny nebyla jenom stráž, ale také hlasatelé a výběrčí. Družina tyto tzv. desátky vybírala, vůdce, který byl často součástí této objížděky, musel celou dobu mlčet, a to z důvodu toho, že se neslušelo, aby vybíral sám na sebe. Celá družina byla nastrojena co nejslavněji. Nikde není uvedeno, jak často se tato objížděka konala, ale nejčastěji se jezdilo o žních. To, že tento zvyk sahá až do dávných dob, dokládá i písemná zmínka byzantského císaře Konstatina Porfýrogenetos (905 – 959), který se zmiňuje o tom, že se konaly objížděky po lidech, zvané „poludje“. [3]

Ať už je původ jízdy králů jakýkoliv, lidem se tento zvyk natolik zamlouval, že od 12. století začali tento zvyk napodobovat. Problém s honosnou výzdobou postrojů a výzdobou koní vyřešil prostý lid tím, že použil různé květy a pentle. Jezdce, kteří hráli role vůdce a pážat (osobní stráž vůdce) oblékli do honosných ženských šatů, aby je odlišili od ostatní družiny. [3]

2.2 Výskyt a pojmenování

Pořádání jízdy králů bylo v 19. století doloženo zhruba z desítky oblastí v naší republice. Tuto slavnost zaznamenalo několik různých historiků, a to v oblastech: Slovácka, Hané, hanácko – slováckém pomezí, Slezska, Plzeňska, luhačovickém Zálesí, jižních a severovýchodních Čech.[3]

V té době se slavnost nazývala v každé oblasti různě. Například: „hledati, voditi, honiti krále, jezdit po králoch, jezdit na krále nebo jezdit s králem, hra na krále, hra na království, králova hra, slavnost králova, na severní Moravě slavnost královská, v jižních Čechách koupání krále, v severovýchodních a jižních Čechách pak stínání krále“[3]

Teprve v roce 1895 na národopisné výstavě československé v Praze se tato slavnost prezentovala jako *jízda slováckých králů, o jízdě králů*. A víceméně od těchto dob jí pojmenování zůstalo.[3]

2.3 Průběh

Samotná jízda králů měla, jak již bylo zmíněno, rozličné názvy. Také průběh slavnosti a volba krále se dle oblastí lišily. Níže je uveden popis průběhu jízdy králů ve 4 vybraných krajích pro vykreslení různorodosti této slavnosti.

Jízda králů na Slovácku a na luhačovickém Zálesí:

1. *Zástupce mládeže žádá jednoho z členů vesnického kolektivu o souhlas, aby jeho syn mohl vykonávat funkci krále.*
2. *Chasa volí krále, eventuálně členy jeho družiny.*
3. *Vyslanci žádají představitele vlastní nebo cizí obce o povolení jízdy králů.*
4. *Účastníci královského průvodu vyvolávají u jednotlivých domů, zavdávají a jsou jejich obyvateli obdarováni.*

Honění krále na Hané a na hostýnském Záhoří:

1. *Chlapci závodí na koních o uchycení věnce, vítěz se stává králem.*

2. *Zástupci mládeže žádají představitele obce o povolení jízdy po vesnici.*
3. *Účastníci královského průvodu vyvolávají u jednotlivých domů a jsou obyvateli obdarováni.*

Piškvonc na Chodsku:

1. *Chasa vyháni časně ráno dobytek na pastvu; kdo je na pastvisku první, je králem.*
2. *Královský průvod obchází dům od domu, ministrant vyvolává, obyvatelé dávají dary.*
3. *Ministranti vyvolávají ze stromu na obyvatele shromážděné na návsi.*
4. *Koupání lenocha v rybníku.*

Hra na krále s objížďkou na koních s mimetickou popravou a topením krále v jižních Čechách (Budějovicko):

1. *Chasa si zvolí krále.*
2. *Průvod na koních odjíždí k rybníku, kde dochází k popravě krále a jeho ponoření do vody.*
3. *Únik krále na koni k určitému cíli.*
4. *Objížďka krále s družinou po vsi, spojena se zpěvem a vybíráním darů.*
5. *Vyvolání na návsi. [2]*

Je zřejmé, že tato kulturní akce neměla jednotnou formu průběhu, ale v určitých bodech se všechny alternativy prolínaly.

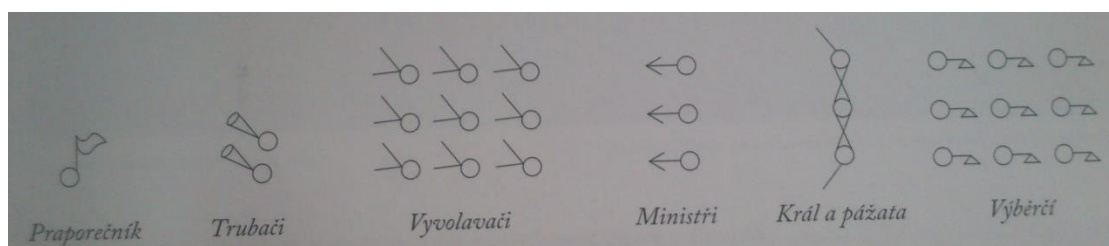
K podrobnému rozebrání průběhu byla vybrána oblast Slovácka a luhačovického Zálesí.

Z časového hlediska nebyla akce přesně vymezena. Vždy záleželo na domluvě družiny, kdy se sejdou a kdy započnou jízdu. Družina musela brát v úvahu to, že předtím, než vyjedou do města vyvolávat, musí žádat o krále u jeho rodičů a také o povolení k jízdě na vedení města. Jízda tedy většinou probíhala následujícím způsobem.

V minulosti byl sraz jezdců kolem osmé hodiny ranní o svatodušním pondělí většinou na rozlehlém místě nazvaném seřadiště, a to z toho důvodu, že se tu tvořilo konečné řazení průvodu. Z tohoto místa se vyrazilo žádat o krále k jeho rodičům, což měli na starosti ministři. Poté, co byl král vydán družině, se spřáhly opratě koní krále s opratěmi koní pázat, kteří měli na starosti jeho osobní ochranu. Nato se družina vydala žádat o povolení k jízdě. Celý průvod už

měl závazný tvar, kdo vedle koho pojede, kdo pojede vepředu a kdo vzadu. Povolení k jízdě uděloval předseda. Po udělení povolení začala družina, přesněji vyvolávači, s vyvoláváním, a to už přímo před radnicí či domem předsedy. Průvod potom pokračoval objížděkou obce dle stanovaného harmonogramu. Na konci dne po dokončení objížděky družina vrátila krále zpět k jeho rodičům.[3]

Níže je pro ukázkou zobrazeno řazení průvodu.

Obr. 1 - Příklad řazení jízdy králů [3]

2.4 Bezpečnost

V této podkapitole je rozebrána celková bezpečnost a jednotlivé bezpečnostní prvky této kulturní akce na počátcích při jejím vzniku. Celkovou bezpečnost si zde rozdělíme na tři části. První část se bude zabývat oblastí bezpečnosti diváků. Druhá část se bude věnovat problematice bezpečnosti při kradení krále a poslední část poté samotnou existencí jízdy králů.

2.4.1 Bezpečnost diváků

Na počátcích při vzniku jízdy králů tato otázka komplexně řešena nebyla. Existovalo však několik pravidel, díky kterým bylo riziko ohrožení diváků minimalizováno.

Prvním takovým pravidlem bylo, že u každého účastníka jízdy se předpokládaly dostatečné zkušenosti s jízdou na koni. V minulosti měla téměř každá usedlost ve vlastnictví aspoň jednoho koně, a z toho vyplývaly schopnosti ovládnutí koně, schopnosti k jeho utišení, zabránění splašení a tudíž zabránění eventuálních škod na majetku a zdraví. [3]

Dalším pravidlem bylo to, že jízdu jezdili ve většině případů tažní koně, kteří byli klidnější a více zvyklí na ruch. Taktéž i zde můžeme vycházet z toho, že usedlosti měli koně převážně tažné, kteří byli určeni k práci na poli a v lese.

Za další bezpečnostní prvkem se může považovat to, že na počátcích jízdy králů neexistovalo tolik rušivých vlivů, které by mohly způsobovat splašení koně.[3]

Posledním důležitým bezpečnostním pravidlem bylo správné seřazení koní. Z chování jednotlivých koní se dalo vyzorovat, že se někteří koně nesnesli, a toto bylo nutné na počátku při

seřazování akceptovat a přizpůsobit tomuto řazení jezdců. [3] Kdyby bylo seřazení koní libovolné, mohlo by dojít k případné agresivitě koní a následkem toho k možnému zranění blízko přihlížejících diváků.

Těmito výše uvedenými pravidly se minimalizovala rizika zranění diváků způsobená zvířaty, která byla aktivní součástí této akce.

K dalšímu možnému zranění diváků mohlo dojít při tzv. kradení krále, kdy se divák buď dobrovolně, nebo nedobrovolně k této části jízdy připeletl. V reálné situaci to znamenalo, že se divák stal součástí potyčky (rvačky), jejíž úkolem bylo buď ukořistit, nebo naopak ubránit krále. Riziko zranění v tomto případě bylo vysoké. Pokud tedy chtěl divák toto riziko snížit, mohl se takové situaci vyvarovat, např. tím, že vytipoval oblasti, kde k potyčce dojde, a tomuto místu, kde se obvykle nacházelo největší množství krojovaných diváků, se záměrně vyhnout.

2.4.2 Bezpečnost z pohledu kradení krále

Tímto tématem se organizátoři jízdy králů přímo nezabývali. Daná situace se řešila až při jejím vzniku. Na začátku podkapitoly jsou uvedeny bezpečnostní prvky, kterými byli král a pážata vybaveni. Dále jsou zde zmíněny 3 případy kradení krále. Tuto podkapitolu zakončuje zmínka o soudním sporu, který vznikl právě na základě pokusu o ukradení krále.

Bezpečnostní prvky krále a pážat se od vzniku jízdy králů postupně vyvíjely. Pážata byla ve většině případů muži, kteří absolvovali vojenskou službu. Z toho můžeme soudit, že měli dostatečné zkušenosti s jízdou na koni a se zacházením s chladnou zbraní, nejčastěji šavlí. Dalším prvkem, který se může řadit mezi bezpečnostní prvky, je oblečení. Využíval se dívčí kroj, který byl v některých ohledech volnější než pánský, a tím pádem pážatům dovoľoval v případě napadení lepší obratnost. U některých družin se podoba pážat se utajovala. Ostatní družiny měly identitu pážat odhalenou. Skrytí podoby se uskutečňovalo tím, že na beranici nebo korunce, kterou pážata měla na hlavě, byly přišité pentle z věnce. Tím se překrývala tvář pážat a poznání jejich identity bylo téměř nemožné.

„Aby se nemohl poraněný v pozdější době osobně mstít pážeti, zůstávala podoba a jméno pážat utajováno. „[3]

Názorný příklad takového skrytí je pro ukázkou zobrazen níže.[3]

Obr. 2 – Jízda králů Boršice u Blatnice – pážata a král [3]

Obr. 3 – Jízda králů Vlčnov v Uh.Brodě [3]

Obr. 4 – Jízda Králů Kunovice – pážata a král [3]

Obr. 5 – Jízda Králů Těšov – pážata a král [3]

Král jako jedna z nejdůležitějších osob celého průvodu nevlastní víceméně žádné prvky, které by se daly považovat za bezpečnostní. Tento problém je vyřešen tak, že je zabezpečeno okolí krále. Samotný kůň krále je propojen (svázán) ohlávku dohromady s koňmi pážat. Jejich uspořádání je tedy takové, že král je uprostřed, jedno páže jede z pravé a druhé z levé strany. Dále některé družiny svého krále přivazují ke koni, aby při případném pokusu o ukradení nemohl být stržen z koně.

Osobní ochranu králi tedy zajišťují pážata, která jsou ozbrojena šavlemi. Dále jako ochránci, kteří sice nebyli fyzicky propojeni s králem, ale zajišťovali jeho bezpečnost, byli 3 jezdcí, kteří měli funkci ministrů. [3]

Shrnutí bezpečnostních prvků osob účastnících se ochrany krále:

Bezpečnostní prvky pážat:

- dívčí kroj (umožňuje lépe se pohybovat)
- skrytí identity (zahálení tváře a neprozrazování jmen)

Bezpečnostní prvky krále:

- uvázání ke koni

Bezpečnostní prostředí okolo krále:

- osobní ochránci (pážata, případně ministři)
- vzájemné svázání koní (pážat a krále)[3]

Následující text popisuje několik příkladů napadení družiny za účelem ukradení krále. V uvedených příkladech většinou figuruje kunovská družina, o níž máme dostatek písemných záznamů.

První případ se datuje do roku 1884 nebo 1885, kdy se kunovská družina vracela z Uherského Hradiště. *„Bývalo pravidelným zvykem, že se Kunovjané z Uherského Hradiště vraceli přes Derflu (Sady) a někdy projeli ještě Vésky, Podolí a Mikovice. Když jízda projížděla cestou pod derflanskými vinohrady, někde na Beščeních k ní z vinic vyrazila jízda ze Starého Města.*

Útočníci byly rozděleny do dvou skupin. Ta první najela na střed kunovického průvodu, vjela mezi koně a krále a přetala koním opratě. Kůň krále se stal neovladatelným a s králem odklusal do polí. Na tu chvíli čekala druhá skupina ukrytá v záloze. Pro ni již bylo snadné tryskem koně s králem dohonit a jeden Staroměšťan, který byl u krále nejdřív, chlapce uchopil v pase, vysadil ho ze sedla a zmizel, s ním ve vinohradu. První tlupa Staroměšťanů přitom začala najíždět a plašit koně Kunovjanům, aby jim zabránila v pronásledování únosce. Přitom se koně i jezdci rozprchli do polí. Když už bylo jisté, že se únos podařil, Staroměšťané zmizeli v porostu révi tak rychle, jak se objevili.”[3]

Druhý případ se odehrál v roce 1912. Shodou okolností účastníky byly opět kunovská a staroměstská jízda. Pokus o krádež měla probíhat následujícím způsobem:

„Mělo se to přihodit poblíž židovského hřbitova, někde Na Beščeních, na cestě do Mařatic. Když se Staroměšťanům podařilo rozřít opratě sňahle, král se vytrhl, popohnal svého koně a jízdám utekl. Útočníci tentokrát byli odrazeni a účastníci této krádeže vzpomínali poranění jednoho ze staroměstských koní. To prý zapříčinilo, že Staroměšťané od svého záměru včas upustili. Kůň jednoho chlapce ze Starého Města utřil totiž od kunovického pážete šavlí na levé zadní kýtě hlubokou sečnou ránu, která začala krváčet, a tak prý ji musel na místě zašívát přivolaný hradištský zvěrolekař. Jinak se to opět neobešlo bez boulí a pohmožděnin, jezdců i koní.”[3]

Třetí krádež se odehrála v roce 2005. Tentokrát se nejednalo o standartní jízdu králů. Byla utvořena tzv. slovácká družina, která se měla skládat ze zástupců všech míst, kde se jízda králů do té doby dochovala. Nakonec jely pouze 3 ze 4 oslovených obcí a měst. Tato družina se představila v rámci programu k 60. výročí Mezinárodního strážnického festivalu. Průběh pokusu o ukradení krále je popsán divákem, který situaci vylíčil nějak takto:

„Já naráz vidím, jak se král sune dolů, a jako by mě to nechtělo dojít, že ho kdo si krade. Zelené kordulky se smějí a já vidím, jak syn sletěl z koně šipkou na silnici a drapl krále, pážata, podsadití chasníci, nesjíždějí dolů, ale řezou kolem sebe šavlemi naplocho. Vztek, vzrušení,

víno, hrdost, ostuda. Na ně! Jeden koňák dává kterémusi zloději dvojitého nelsona a hází jej polomrtvého na zem, druhý hrne před sebou tři další pryč od koní. Koně couvají, řičí, ale zatím nevyhazují. Podlézám jim pod nohama, pěst mně letí do nějakého obličejce a krále беру z druhé strany. Za půl minuty sedí na svém místě a dál velí družině: nepanikařit, i když kordulkám teče krev z nosu. Všichni obklopujeme krále, diváci výskají a tleskají, ale nikdo si neuvědomuje, že díky koním, kteří jsou rozumnější než lidé, nedošlo k pádům a kopancům."[3]

V historických pramenech je zaznamenán i střet několika králů s jejich družinami. Tento se často bez zranění neobešel.

Největším zaznamenaným násilným střetem byla Bitva čtyř králů. Tato bitva se odehrála v roce 1819 blízko Přerova. Tam proti sobě stály průvody obcí *Lověšice, Horní Moštěnice, Bochov a Šiřava*. Dlouhotrvající nevraživost vesničanů těchto obcí vedla k tomu, že se vytvořily dva tábory. Občané *moštěnští* a *lověšičtí* proti občanům *bochorským* a *šiřavským*. Obě strany se navzájem vybídly k *vydání králů* a opuštění oblasti. Bohužel ani jedna strana neustoupila. Následovala srážka skupin, kde jako zbraně figurovaly různé hole, nože, šavle a nebyla vyloučená ani přítomnost střelných ceremoniálních zbraní. Výsledkem tohoto střetu bylo, že z 80 aktivních účastníků jich 8 padlo na místě, dále z 20 těžce raněných jich na následná zranění podlehl dalších 5, lehká zranění utrpělo zhruba dalších 40 účastníků. Bitva měla za následek zakázání určitých zvyklostí spojených s jízdami králů. [20]

Jakmile družina při průvodu přišla o svého krále, následovalo vyjednávání o výkupném. Často stačila pouze úhrada útraty únosců v místní hospodě. Záleželo však na vzájemné dohodě. Samozřejmě psychická újma krále, jeho družiny a rodičů krále a nakonec i celé obce se tak jednoduše vykoupit nedala.[3]

To, že jízda králů se dotýká i běžného života lidí a jejich potřeb, můžeme vidět v druhém případě, kde potyčka měla za výsledek zranění koně. Tato událost měla dohru až u okresního soudu v Uherském Hradišti, kde majitel poraněného koně zažaloval celou kunovskou jízdu. Výsledek této žaloby není jasný, protože listina se v dochovaných soudních spisech nenašla.[3]

2.4.3 Bezpečnost z pohledu existence jízdy králů

Samotné uskutečnění takové kulturní akce záviselo nejen na místních obyvatelích obce, ale také na samotné obci. V roce 1970, kdy kunovská jízda králů přijela k MNV žádat předsedu o povolení k jízdě v obci, byla radnice uzamčená, neboť dostala od nadřízených orgánů stranický zákaz. Díky duchapřítomnosti praporečnicka, který sám na vlastní nebezpečí

udělil povolení, mohla jízda pokračovat. To, že se jednalo o složitou dobu, vypovídalo i to, že před průvodem jelo auto, a z něho stranický svěřenec upozorňoval občany, aby družině neotevírali.[3]

Další hrozbou této kulturní akce bylo, že postupem času v určitých oblastech pomalu zanikaly kroje i tradice, na kterých je v mnohém jízda králů založena. Tak se začalo stávat, že jízda králů se nejezdila každý rok, ale jen třeba jednou za dva roky nebo jenom výjimečně. A v některých oblastech dokonce došlo k úplnému zániku této tradice.

Při shrnutí této kapitoly se došlo k tomu, že bezpečnost diváků při počátcích jízdy králů byla určitými pravidly z části podchycena. Pokud byl ale divák, zarputilý patriot své vesnice, který se při případném vzniku potyčky (rvačky) za účelem ukradnutí krále stal aktivním účastníkem, jeho bezpečnost se podstatně snížila.

Druhá podkapitola by mohla být shrnuta tím, že každá vesnice, ve které se jízda králů konala, se snažila postupně svoji bezpečnost vylepšovat. Například u pážat se muselo brát ohled na samotný kroj, aby nebyla narušena jeho struktura nějakým neodpovídajícím prvkem. Pokud došlo k tomu, že král byl ukraden, bylo to nejen finančně náročnější (král se musel vyplatit), ale také vznikla ostuda nejen rodině od krále a celé družině, nýbrž i celé vesnici. Tím pádem byla snaha, aby k něčemu takovému co nejméně docházelo.

Poslední kapitola zabývající se existencí jízdy králů odhalila možné hrozby. Za hrozbu lze pokládat například to, že spolky, které pořádaly jízdy králů, nemuseli být státem nebo politicky vyhovující, a to způsobilo možné ohrožení této tradice. Další podstatnou hrozbou byl postupný vývoj doby, kdy docházelo k zániku krojů a tradic. Tato hrozba se u některých vesnic postupně naplnila.

3 SOUČASNÝ STAV

Tato kapitola se zabývá současným stavem jízdy králů. Nejdříve se zaměřuje na to, v jakých lokalitách se tato kulturní akce dochovala, a jak často se pořádá. Také je zde popsán současný průběh (realizace) této akce. Dále následují kritéria, za kterých se tato tradice koná. Poslední část se věnuje tématu bezpečnosti, konkrétně současným stavem zabezpečení této kulturní akce.

3.1 Výskyt

V dnešní době se jízda králů dochovala pouze ve 4 obcích.

První obcí je Vlčnov, kde se tato akce koná každým rokem poslední neděli v květnu, a to minimálně od roku 1808. Tato obec se snaží udržovat pravidlo, že jezdci jsou pouze ve věku 18 let. Výjimkou jsou král a pážata. Toto pravidlo symbolizuje, že jízdu králů jezdí pouze svobodní mládenci, kteří budou odcházet do vojenské služby. Z toho důvodu jízdu králů v daném roce jede například pouze 15 jezdců, včetně krále a pážat.[2]

Druhým místem, kde se tato tradice dochovala, je město Kunovice. Písemné poznatky o jízdě králů v tomto městě pochází z roku 1892. V ústní podobě se zmiňuje rok 1885, který není ale nikde písemně doložen. Jízda se zde konala v nepravidelných intervalech až do roku 1972, kdy tato tradice dočasně zanikla z důvodu spojení Kunovic s Uherským Hradištěm. Dalším důvodem zániku byla také tehdejší politická situace. Tradice se obnovila v roce 1996, kdy došlo k opětovnému osamostatnění obce. Od roku 1996 se jízda králů pořádá v pravidelných dvouletých intervalech, a to třetí neděli v květnu. Kunovice upustily od pravidla, že jezdí pouze 18-letí mládenci. Díky tomu družina dosahuje počtu až 27 jezdců, včetně krále a pážat.[3]

Předposledním místem, kde se konala a stále koná jízda králů, je město Hluk. Dochované písemné poznatky o jízdě králů sahají až do roku 1865. Historicky je doloženo, že se tato akce konala každým rokem. Výjimkou byly krizové nebo válečné stavy. V těchto obdobích se pořádání této akce pozastavilo. Takto to probíhalo až do roku 1950, kdy došlo ke kolektivizaci Hluku. Následkem toho se přerušila jízda králů až do roku 1957, kdy byla tato akce obnovena. V roce 1965 se rozhodlo, že jízda králů bude součástí Dolňáckých slavností, které se konají obvykle jednou za 3 roky. To znamená, že v současnosti jízda králů nefiguruje jako samostatná kulturní akce, ale je důležitou součástí těchto slavností. Od dodržování pravidla 18 - letých jezdců se zde upustilo. Družina dosahuje většinou počtu 22 až 27 jezdců i s králem a pážaty.[2]

Posledním místem kde přežívá tato tradice, je obec Skoronice, která leží zhruba 4 km od Kyjova. Jako první doklad o konání jízdy králů v této obci slouží fotografie, která pochází z roku 1894 až 1896. Tradice zde postupně slábla, až roku 1900 úplně vymizela. K její obnově došlo až v roce 1943, kdy se prezentovala na slavnostech v Hodoníně. Po této události se jízda králů konala nepravidelně až do roku 1956. To se změnilo díky pravidelné účasti na Slováckém roku v Kyjově, který probíhá jednou za 4 roky. V domácím prostředí se tato akce koná zhruba jednou za 10 let při příležitosti sjezdu rodáků ze Skoronic. Termín konání jízdy králů se po každé přizpůsobuje termínům folklorních festivalů a událostí, kde má tato jízda vystupovat. Věkový průměr většiny jezdců je od 17 do 30 let, ale občas se stává, že jezdí i starší jezdec. Družina jezdí seřazena v párech. Jejich počet bývá mezi 20 až 30, včetně krále a pobočníků.[2][22]

3.2 Průběh a organizace

V této podkapitole je rozebrán průběh jízdy králů ve všech městech kde se dosud jezdí. Ve většině případů jízda králů byla obohacena o další různé doprovodné akce.

3.2.1 Vlčnov

Vlčnovská jízda králů se stala od roku 1964 součástí Vlčnovských slavností, které trvají celé tři dny. Tato akce je provázena pestrým kulturním programem. V souvislosti s jízdou králů byl program obohacen o událost, která se nazývá uvedení královské družiny k rodičům krále. Tato událost má symbolizovat poděkování družiny rodičům krále za dobré vychování jejich syna a ochotu ho uvést do královské hodnosti. Samotná jízda probíhá následujícím způsobem:[2]

Sjezd jezdců je u domu krále a odtud začíná objížďka vesnice. Předtím, než začne samotná objížďka, jezdci se stejně starými dívkami odchází do kostela na mši. Poté už začíná objížďka od domu krále. Organizátoři jízdy králů museli přijmout nezbytná opatření. Například koně jezdců jsou vedeni vodiči. Je to z toho důvodu, že koně jsou vypůjčení a navíc jezdci nemají dostatečné znalosti a dovednosti v jízdě na koni při takovýchto podmínkách. Díky rušivým okolním vlivům se někdy stává, že i přes vedení začnou být koně neklidní a následně ohrožují diváky.[2]

Samotná objížďka se jezdí buď shora-dolů nebo opačně, zaleží, kde bydlí současný král. Kvůli velikosti vesnice se vynechávají boční ulice. Hlavní pozornost se soustřeďuje na náves, kde jízda projíždí pomalým tempem s častými zastávkami. Postupně družina projede obě dvě strany návsi. Výběrčí se odpojují od družiny a rozjíždí se k jednotlivým domům, aby tam mohli

začít vyvolávat a vybírat na krále. Po skončení objížďky následuje pohoštění u rodičů krále. Posledním bodem dne družiny je večerní taneční zábava.[2]

Obr. 6 - Pázata a král jízda králů Vlčnov 2013[23]

3.2.2 Kunovice

Kunovská jízda králů začíná již v pátek, kdy družina představuje svého nového krále při večerním programu. V rámci tohoto programu se odehrává předávání královské koruny minulého krále novému. V sobotu se pořádá formanská jízda, což znamená, že městem projíždí několik desítek povozů a kočárů s koňmi. Ve večerních hodinách se dále odehrává pořad družiny jezdců, kde představí svého nového krále. V neděli pak probíhá samotná jízda králů.

Tato kulturní akce je doprovázena vedlejším kulturním programem, který je přizpůsoben jízdě. To znamená, že pokud se odehrává například žádání o povolení k jízdě, tak se v tu chvíli nekoná žádný vedlejší program. Z toho se dá usoudit, že důraz se klade hlavně na samotnou jízdu. Průběh jízdy v Kunovicích je odlišný od jízdy ve Vlčnově.[3]

Jezdci se v ranních hodinách po vyzvednutí a nastrojení koní setkávají na určeném rozlehlém místě, v poslední době to bývá u parku za pánským dvorem. Odtud se společně vydávají v průvodu k domu krále, aby požádali rodiče krále o propůjčení jejich syna jako krále. Družina zaujme před domem kruhové postavení, kde uprostřed stojí ministři a praporečník, pak žádají o krále. Jakmile dojde k jeho vydání, je králův kuň spřažen mezi koně pázat, kteří slouží jako jeho ochránci. Od domu krále se jede v tichosti k městskému úřadu, kde proběhne žádání o povolení k jízdě. O toto povolení žádá praporečník. Zde se ke slovu dostanou také vyvolavači a výběřčí. Tito jezdci nežadají o povolení, ale vyvolávají. Jejich vyvolávky mají různou tematiku, například na adresu zástupců města, případně významných návštěv. Zmíní také současný stav města, jeho řízení a podobně.[3]

Po skončení tohoto vyvolávání nastává chvíle, kdy se začíná vybírat na královský poklad. Vyvolavači a výběřčí v jedné osobě musí využít situace velkého shromáždění lidí u městského úřadu a co nejvíce vyvolávat, aby vybrali na královský poklad po nejvíce. Po určité chvíli

odtud celá družina i s králem a pážaty odjíždí a začne objíždět město. Celý průvod má ucelený tvar a každý jezdec má určené postavení a dané to, vedle koho má jet. Zhruba v poledne se jízda zastaví a následuje pauza na oběd. Po obědě a krátkém odpočinku průvod pokračuje v objížděce po městě. Zhruba kolem šesté hodiny, někdy později, záleží za jak dlouho jízda objede určené části města, následuje odevzdání krále jeho rodičům. Tímto aktem je oficiálně ukončena jízda králů pro veřejnost. Pro jezdce večer následuje ještě pohoštění u rodičů krále.[3]

Obr. 7 - Jízda králů Kunovice[24]

Obr. 8 – Jízda králů Kunovice – pážata a král [3]

3.2.3 Hluk

Jízda králů zde začíná tím, že jezdci se na nastrojených koních sjedou na jednom rozlehlém místě. V poslední době se nejčastěji sjíždějí u tvrze, kde se následně seřadí. Odtud se v tichosti přejíždí k domu rodičů krále, aby si jej vyžádali. Jakmile má družina vyžádaného krále, přejíždí k radnici a žádá o povolení konat jízdu ve městě. Po udělení povolení následuje

objíždka po městě s vyvoláváním. Tato objíždka trvá zhruba do dvou hodin. Potom se jízda připojuje k průvodu jako součást *Dolňáckých slavností písní a tanců*. Jízda po tomto zařazení odjíždí na stadion, kde na zahájení programu vyvolává. Po zahájení odjíždí celá jízda do stájí, kde ustájí koně. Mezitím pokračuje program v rámci *Dolňáckých slavností*. Celá družina se vrací až na večerní taneční zábavu.[2]

Obr. 9 - Jízda Králů Hluk[25]

3.2.4 Skoronice

Zdejší jízda králů začíná po deváté hodině, kdy už jsou koně nastrojeni a přichystáni. Jezdci se postupně řadí do průvodu na návsi. Před tím, než se jízda vydá na objíždku, praporečník a tři vyvolavači jedou ke starostovi žádat o povolení k jízdě městem. Po udělení povolení se jízda vydává na objíždku obce. První v průvodu jedou vyvolavači, za nimi následuje král a dva pobočníci. Jejich koně jsou s královým koněm propojeni ohlávkami. Dále jedou v průvodu výběřčí a děkovníci. Jízda objíždí většinu ulic ve městě nebo vsi. Objíždka je zakončena buď ve Skoronicích na návsi, nebo v Kyjově před radnicí, zaleží na tom, kde se jízda právě koná.[2]

Obr. 10 - Jízda Králů Skoronice[22]

3.3 Kritéria

Každá kulturní akce (tradice) musí splňovat určitá kritéria, která jsou definována různými dokumenty nebo zákony. Všichni, kdo uskutečňují nebo chtějí uskutečnit takovou kulturní akci, by měli splňovat velmi specifická kritéria, která vedou nejen k ochraně okolních lidí, ale také k samotné ochraně kulturní akce. Některá ze známých kritérií si zde uvedeme. Jsou to například:

3.3.1 Kulturní dědictví

Všechny výše zmíněné obce a města, kde se v současné době koná jízda králů, se zavázala tuto tradici udržovat a ochraňovat. Tuto myšlenku utvrdila společným podpisem, který posloužil jako podpůrný materiál k návrhu zápisu do Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury dědictví České republiky. Jízda králů se do tohoto seznamu zapsala v roce 2009. Díky společnému úsilí zapojených měst a obcí se tato tradice v roce 2011 zapsala do Reprezentativního seznamu nehmotného kulturního dědictví lidstva. Před jejím zápisem se musely splnit určité požadavky, které jsou ukládány dokumentem UNESCO. Přesněji se jedná o dokument Úmluva o zachování nemateriálního dědictví. Cílem této úmluvy je:

- 1)*zachovat nemateriální kulturní dědictví;*
- 2)*zajistit úctu k nemateriálním kulturním dědictví dotčených společenství, skupin a jednotlivců;*
- 3)*zvýšit na místní, národní a mezinárodní úrovni vědomí důležitosti nemateriálního kulturního dědictví a důležitosti zajistit jeho vzájemné uznávání;*
- 4)*pečovat o mezinárodní spolupráci a pomoc[8]*

3.3.2 Ohled na zúčastněná zvířata

Dále musí tyto obce a města splňovat podmínky definované státem či krajem. Jedna ze základních podmínek je, aby nedocházelo k týrání zúčastněných koní. To znamená důstojné chování ke koním a zajištění jejich zdraví a bezpečnosti.

Jednou z nových podmínek, které musí splňovat, je očkování koní proti chřipce, které si zajišťují majitelé koní. Obec nebo město má za úkol zajistit to, že všichni koně, kteří se účastní průvodu, tímto očkováním prošli. Kontrolu výše zmíněných podmínek zajišťuje Krajská veterinární správa.

3.3.3 Případné omezení dopravy

Na všech dopravních komunikacích platí zákon o silničním provozu 361/2000, který definuje provoz na pozemních komunikacích. Tento zákon je povinen dodržovat každý účastník dopravního provozu. V tomto případě to platí i pro všechny účastníky jízdy králů. Každá obec či město musí zajistit odpovídající omezení provozu na pozemních komunikacích, aby nebyla narušena plynulost dopravy. Toto omezení provádí po domluvě a za výpomoci policie ČR. Nejčastěji se jedná tedy o doprovod průvodu při pohybu po hlavních komunikacích. Organizačně je to vyřešeno tím způsobem, že před průvodem jede v určité vzdálenosti jedno policejní auto a za průvodem druhé policejní auto.

V některých případech se přejde i k možnosti uzavření určitých částí dopravních komunikací. Jakmile průvod projede danou částí, je komunikace opět zpřístupněna. V současné době se u některých měst nebo obcí aplikuje to, že pozemní komunikace v daném městě nebo obci je celá uzavřená pro cizince, pro lidi, kteří bydlí ve městě nebo obci, platí velmi omezený provoz. Komunikace je případně zpřístupněna až po skončení akce.

3.3.4 Narůstající počet diváků

V dnešní době se počet diváků na těchto kulturních akcích rok od roku zvyšuje. Mnohdy dosahuje počtu až několik tisíc. Proto je nutné brát na vědomí i zákon č.84/1990, což je zákon o právu shromažďovacím, který nám udává práva a povinnosti při shromáždění. Pořadatel, v tomto případě nejčastěji město, by měl zajistit bezpečnost diváků, především na nejvíce frekventovaných místech. Bezpečnost zajišťuje nejčastěji z vlastních zdrojů, a to formou dobrovolníků. V menší míře jsou využity i služby bezpečnostních agentur.

3.3.5 Pojištění

Musí se brát v úvahu i to, že součástí průvodu jsou i zvířata, a jejich chování se nedá s jistotou předpovídat. Může dojít ke zcela neúmyslnému poškození cizí věci nebo způsobení újmy na zdraví. Tuto situaci v dnešní době města a obce většinou řeší pojištěním koní i samotných jezdců.

3.3.6 Bezpečnost

Poslední kapitola se zabývá problematikou současného zabezpečení této kulturní akce. V každém městě nebo obci se zabezpečení vyvíjelo jiným způsobem a také měla jinou hodnotu. Kapitola se zaměřuje na zabezpečení této akce v jednotlivých městech nebo obcích, kde se

v současné době pořádá, a popisuje následující tři body, a to: bezpečnostní prvky a opatření, bezpečnost diváků a bezpečnost při krádeži krále.

Vlčnov

V této oblasti se přijalo bezpečnostní opatření, které sice narušuje ráz jízdy králů, nicméně bylo organizátory vyhodnoceno jako nezbytné. Tímto opatřením je vedení jezdců tzv. vodiči. Předpokládalo se, že koně budou klidnější a pokud by došlo k jejich splašení, tak je vodiči včas uklidní, než vzniknou případně škody. Bohužel občas ke splašení koně dojde i přes přítomnost vodičů.[2]

Obr. 11 - Jízda králů Vlčnov [21]

Důvodem, proč jsou koně vedeny, je to, že jsou vypůjčeni z okolí a ve většině případů jsou při takovýchto nezvyklých situacích neklidní. Proto by se jezdec musel hlavně soustředit na zvládnutí koně a neměl by čas vyvolávat okolní diváky.

Další zajímavostí u jezdců je to, že za krabovačky mají zastrčenou žerd', která by se mohla teoreticky pokládat za prostředek sloužící k obraně v případě přepadení průvodu se záměrem ukradení krále. Pokud by toto přepadení bylo úspěšné, došlo by ke zmaření a následnému ukončení kulturní akce.

Další zajímavostí je vybavení pážat. Tito ochránci krále jsou oblečeni na půl do ženského kroje, který jim dává výhodu ve volnosti pohybu na. Na hlavě mají nasazený určitý druh věnce, jenž jim zakrývá boční strany tváře. Na těchto bočních stranách jsou spuštěny barevné mašle. Přední strana tváře je odhalena, takže jde vidět pážatům do tváře, ale pouze z přední strany. Dále jsou tyto ochránci vybaveni šavlemi, které slouží k případné ochraně krále. Koně pážat nejsou nijak spřaženi s koněm krále. Občas se vodič, který vede koně krále, chytne z druhé strany koně pážete, a tím se aspoň částečně propojí na chvíli s králem.

Následuje vybavení krále. Ten je oblečen do ženského kroje a přes hlavu má stejný druh věnce jako páže. Stejně jako pážata má i král svého vlastního vodiče.[2]

Z předchozího textu vyplývá, že jezdci, pážata i král mají různé bezpečnostní prvky. Pro lepší přehled jsou zde uvedeny v bodech:

Bezpečnostní prvky jezdců:

- vodění koní vodičem
- žerd'

Bezpečnostní prvky pážat:

- každé páže má svého vodiče
- věnec na hlavě (částečně skrytá identita)
- šavle

Bezpečnostní prvky krále:

- má svého vlastního vodiče
- věnec na hlavě (částečně skrytá identita)

Kunovice

V tomto městě se od roku 1996, kdy byla znovu obnovena jízda králů, až do roku 2006, vodili jezdci koně. A to z toho důvodu, že jezdci již neměli takové zkušenosti s jízdou na koni a jeho ovládním, jako to bylo v minulých dobách. Po roce 2006 se rozhodlo, že jezdci vodiči vodění opět nebudou.[3]

Bezpečnostní prvek pro jezdce není tak v oblečení a vybavení, jako v nácviku jízdy na koni. Jezdci absolvují alespoň několik cvičných jízd na svých koních, aby se s nimi seznámili a případně věděli, co očekávat. Dále absolvují jedno společné soustředění, kde se jezdí na koních a předávají si vzájemně rady.

Pážata jsou zde oblečena částečně do ženského kroje. Na hlavě nosí korunku, která i s pentlením překrývá obličej. To znamená, že jim nejde vidět do obličeje a pokud ano, tak omezeně. Dále jsou vybavena šavlemi, které slouží hlavně k ochraně krále. Král je oblečen do ženského kroje a na hlavě nosí korunu, která je podobně uzpůsobena jako korunka pážat. Koně pážat a krále jsou vzájemně spřaženy a navíc drží každé páže část uzdy královského koně. Každé páže má svého vodiče, který jde na vnější straně. Ve výsledku lze říct, že kůň krále je dvakrát zajištěný.[3]

Obr. 12 – Jízda králů Kunovice – král a pážata [3]

Následuje shrnutí do bodů pro lepší přehled:

Bezpečnostní opatření jezdců:

- aktivní příprava nácviku jízdy

Bezpečnostní prvky pážat:

- každé páže má svého vodiče
- korunka (skrytí identity pážete)
- šavle

Bezpečnostní prvky krále:

- korunka (skrytí identity krále)
- spřažení koně s koňmi pážat
- uzdu od koně drží pážata

Hluk

V tomto městě se příprava jezdců na jízdu od minulosti do současnosti moc nezměnila. Pouze přibylo seznamování s koněm, protože zde vymizela hospodářství a bližší kontakt s koněm. Jezdci jsou vybaveni žerděmi zastrčenými v krabovačkách. Na žerdi je uvázán červený nebo oranžový turecký šátek.[3]

Pážata jsou v tomto případě opět oblečena do ženského kroje. Na hlavě mají určitý druh sváteční ženské krojové pokrývky hlavy. Tato pokrývka zahaluje vše kromě tváře, ta je odhalena. Také jsou vybavena šavlemi, které slouží k ochraně krále. Král je oblečen do ženského kroje a jeho pokrývka hlavy není stejná jak u pážat. Jeho pokrývka hlavy je upravena a jsou na ni

přidány zředu mašle, aby mu nešlo vidět do obličeje. Koně pážat a králův kůň jsou společně spřaženi. Každé páže má svého vodiče. Z toho vyplývá, že 2 vodiči mají na starosti 3 koně.

Následuje shrnutí v bodech pro lepší přehlednost:

Bezpečnostní prvky jezdců:

- žerd'

Bezpečnostní opatření jezdců:

- aktivní příprava nácviku jízdy

Bezpečnostní prvky pážat:

- každé páže má svého vodiče
- šavle

Bezpečnostní prvky krále:

- upravená pokrývka hlavy (skrytí identity krále)
- spřažení koně s koňmi pážat

Obr. 13 – Jízda králů Hluk – Král a pážata [25]

Skoronice

Jízda králů se zde jezdí na jezdeckých koních. U všech ostatních jízd králů se používali tažní koně. Obecně je známo, že tažní koně jsou klidnější, a proto jsou vybíráni na takové akce častěji. Jestliže člověk jede na jezdeckém koni, musí brát v úvahu větší riziko možného splašení. Jezdci trénují jízdu na koni delší dobu před samotnou akcí, aby byli schopni samostatně a bezpečně jezdit.

Další zvláštností této jízdy je to, že král nemá pážata, ale pobočníky. Tito pobočníci jsou oblečeni do stejných krojů jako celý zbytek družiny, rozdíl je v tom, že pobočníci mají jako je-

diní šavle. Král je oblečen do ženského kroje a na hlavě má nasazenou určitou specifickou pokrývku hlavy. Tato pokrývka hlavy nezakrývá králi tvář. Kromě toho má přes rameno přehozenou červenou dlouhou látku s bílým kožichem, který symbolizuje královský hábit. Kůň krále je spojen s pobočnicí díky druhé uzdě, kterou drží pobočníci v rukách. Dá se říct, že toto slouží jako opatření proti splašení koně nebo pokusu o ukradení Okrále. V reálné situaci to vypadá jako by pobočníci vedli královského koně. Pobočníci ve Skoronicích jezdí bez vodičů.[2]

Pro lepší přehlednost následují jednotlivé prvky v bodech:

Bezpečnostní prvky pážat:

-šavle

Bezpečnostní prvky krále:

- druhou uzdu od koně drží pobočníci

Obr. 14 – vyvolavači ze Skoronic [22]

Obr. 15 – Praporečník ze Skoronic [22]

Každé město má své specifické bezpečnostní prvky a opatření. Tyto prvky se také odvíjely a odvíjí od kroje, který se v daném městě nebo obci nosil a nosí. Musely se použít do výstroje jednotlivých jezdců tak, aby se na výstroji nestaly moc výraznými. Bezpečnostní opatření se ve většině případů uskutečnila mimo konání kulturní akce, za účelem předejít některým událostem. Výjimkou v tomto případě je obec Vlčnov, kde bylo zavedeno opatření vodění koní z důvodu zajištění bezpečnosti jak diváků i jezdců.

Závěrem lze říct, že každá jízda králů se v daném městě alespoň okrajově věnovala problematice bezpečnosti.

Obr. 16 – Praporečník z Kunovic [3]

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 POSTUP ZABEZPEČENÍ KULTURNÍ AKCE

Každé město, ve kterém se dosud dochovala jízda králů, má své vlastní specifické bezpečnostní prvky. Jednotlivé bezpečnostní prvky a opatření byly popsány již v předchozí kapitole. V této části je uveden názorný příklad zabezpečení této kulturní akce. Pro modelovou situaci je zvolena jízda králů v Kunovicích. Na úvod kapitoly je proveden průzkum současné situace této akce. Ten se prováděl pomocí dotazníku na dané zástupce města nebo organizátory. Kapitola také analyzuje hrozby a rizika, kdy se určí, jaké specifické hrozby mohou vzniknout a případně ohrozit tuto akci. Dále je zde zmíněna možnost koordinace s ostatními bezpečnostními složkami. Na závěr bude proveden návrh zabezpečení.

4.1 Průzkum současné situace

Aby bylo správně provedeno zabezpečení této akce, je potřeba provést průzkum současné situace. Tento průzkum byl proveden dotazníkem, jehož odpovědi se následně vyhodnotily.

4.1.1 Sestavení dotazníku

Při sestavování dotazníku byl kladen důraz na jeho srozumitelnost, pochopitelnost a logické členění. Dotazník byl postaven tak, aby z něho bylo možné vyčíst téměř ihned důležité informace. Otázky byly kladeny postupně, jako první byly probrány otázky s obecnou tematikou, následovaly otázky, které se zabývaly problematikou bezpečnosti při této slavnosti.

Dotazník byl přímo určen buď zástupci města, který se zabývá problematikou zabezpečení, nebo organizátorovi, který by tyto informace také měl znát.

Otázky

Následují jednotlivé otázky:

1. Je o tuto tradici ve vašem městě ze strany mladých lidí zájem?
2. Jaká je současná struktura jízdy králů?
3. Jak řešíte dopravní situaci ve městě při této akci?
4. Vznikly ve vašem městě někdy nějaké škody nebo újmy na zdraví při jízdě králů?
5. Zabýváte se otázkou zabezpečení?
6. Hrozí podle vás u jízdy králů nějaký důvod, proč by neměla být pořádána?
7. Zkoušel někdy někdo sabotovat tuto kulturní akci?
8. Jak dlouho trvá, než se taková akce zapíše pod UNESCO?

9. Řešíte nějaké protiopatření vůči splašení koní?

Odpovědi

Následná vyjádření od Milana Staška, dlouhodobého organizátora této akce v Kunovicích, je uvedeno níže:

1. *„Tento rok máme na jízdě 25 nováčků. Mladí kluci o tuto tradici mají stále zájem. Postupně se prolíná generace jezdců a králů.“*
2. *„Od roku 2004 byla dána nová struktura, je tam praporečník, dva nebo tři trubači, ministři, pážata s králem, vyvolávači a výběrčí v jedné osobě.“*
3. *„Je daná pevná trasa, o pomoc se žádá statní policie. Nevím přesně, jaké složky to jsou. Náčelník od policie přijede na úřad a společně se probere trasa akce. Policie potom následnou situaci vyhodnotí a udělají si plán, kde co se bude zastavovat a omezovat.“*

„Když se jede po hlavních silnicích, například od Olšavního mostu až po Náměstí svobody se provoz musí zastavit nebo jeden pruh zůstane průjezdný a druhý se zastaví.“

4. *„Já si akorát vzpomínám na rok 2004, kdy jeden z pážat spadl z koně a zlomil si ruku.“*
5. *„Ano, nejprve se začíná u jezdců, ti by měli být schopni ovládat své koně, dále musí být dodržován rozestup mezi jednotlivými jezdci. Rozestupy by měly být zepředu a zezadu 3 metry a z boku zhruba 2,5 metru. Snažím se koně skládat tak, aby se aspoň trochu znali. Tím se snažíme minimalizovat riziko, aby vůči sobě nebyli koně agresivní.“*

„Problém z oblasti bezpečnosti, který sem byl nucen řešit před 4 roky je přítomnost fotografů. Neberou totiž ohled na koně ani jezdce. Proto bylo rozhodnuto, že tito fotografové budou dostávat akreditace pro focení této jízdy. Dalším problémem jsou volně pobíhající malé děti. Nicméně prostory před úřadem a před domem krále by měla teď nově zabezpečovat bezpečnostní agentura.“

6. *„V dnešní době si nedokážu představit důvod, proč by měla být jízda králů zrušena. Navíc se město v úmluvě zavázalo, že tuto tradici bude podporovat. Jedná se o úmluvu UNESCO. V dnešní době se řeší jiné hledisko a to hledisko veterinární správy. Dneska musí mít každý kůň očkování proti chřipce, které je jednou za rok nebo půl roku, teď přesně nevím, a také očkování proti anemii. Pakliže toto není, tak je důvod k zastavení celé jízdy králů. Stačí, aby to neměl jeden kůň a už je problém.“*

„Neblahé zkušenosti měla z minulého roku jízda z Vlčnova. Kde nějaký kůň neměl toto očkování a veterinář tuto akci chtěl zastavit. Jak toto celé dopadlo bohužel nevím. Domluvil sem se s předsedou svazu Moravského belgika, aby na zítřejší schůzi toto připomínal a dohlížel na dodržování tohoto očkování. Dále máme každé dva roky problém s ustájením koní. Místa nepravidelně střídáme. Tento rok jsem to vyřešil pronajmutím mobilních stájí.“

7. *„Z pohledu sabotáže jízdy králů v Kunovicích se zatím nic takového nestalo.“*
8. *„Jenom nominační dokumenty pro zápis do úmluvy trvalo shromáždit několik roků. Z toho se může vyvodit, že snaha o zapsání jakékoliv akce do tohoto seznamu je dlouhodobou záležitostí.“*
9. *„Jezdci si musí uvědomit všechna rizika, která mohou sami ovlivnit. Hodně věcí je na zodpovědnosti jezdců.“*
„Navíc součástí jízdy máme čtyři vodiče, kteří jsou pověřeni nejen voděním koňů pážat, ale také tím, kdyby se kůň začal plašit, aby ho zavčas uklidnili.“

Tyto odpovědi posloužily jako bohatý zdroj cenných informací, které pomohli k vypracování jednotlivých problematik v praktické části.

4.2 Analýza rizik a hrozeb

Je nutné určit, jaké prvky jsou důležité pro tuto kulturní akci. Tyto prvky jsou označeny jako aktiva. Každé aktivum má svoji zranitelnost. Události, které mohou poškodit nebo znehodnotit aktiva, se nazývají hrozby. Mezi hrozbou a zranitelností je riziko, které určují pravděpodobnost zneužití zranitelnosti aktiva hrozbou. V následujícím textu uvádím opatření, která by měla snížit zranitelnost a chránit aktivum před danou hrozbou.

4.2.1 Vyhodnocení požadavků na ochranu

Požadavky na zabezpečení této kulturní akce se neustále vyvíjely a měnily. Před několika lety byla například najata bezpečnostní agentura, aby doprovázela skupinu na koních. Tento rok byla najata bezpečnostní agentura, která měla za úkol udržovat veřejný pořádek. Aktivy, které je třeba na této akci chránit, jsou tedy: jezdci, pážata, král, samotná jízda králů a diváci.

4.2.2 Současné zkušenosti SBS

Tuto akci v předešlých letech zabezpečovaly v některých případech bezpečnostní agentury. Byla provedena emailová komunikace s jedním ze zástupců nejmenované bezpeč-

nostní agentury, která akci v minulosti již zabezpečovala. Zástupce firmy mi poskytl podrobný popis zabezpečovacího plánu. Nejdříve v textu zmíním pouze výtah těchto informací. Celý tento email bude uveden v příloze této práce.

Tento zástupce zmiňuje obecně dva důležité aspekty, na které by se mělo dát pozor. První aspekt je druh akce.

„Takže řekněme, že se počty liší dle nějaké rizikivosti pořádané akce. Z hlediska této rizikivosti spadá např. Jízda králů k těm méně rizikovým. Druhým aspektem je, co se na akci očekává a koho a před čím má ostraha chránit.“

„Ovšem záležitost jako je Jízda králů má jiné aspekty. U Jízdy králů byl největší problém, že přesun králů probíhá na koních. Bezpečnostní služba zde tedy primárně zastává funkci doprovodu králů, aby se lidé nepletli mezi koně, neděsili a hlavně aby se v zápalu focení nenechali pošlapat.“

„Vzhledem k tomu, že jízdy králů jsou již zaběhnutými atrakcemi, tak je většinou vše na domluvě s pořadatelem (přeci jenom jsou platícím subjektem), městskou popř. obecní policií (co vše vykryjí vlastními silami) a policií státní (zde většinou dopravní policie koordinuje uzávěry cest při průchodu).“

„Co se týká situace v Kunovicích, v roce, ve kterém jsem se této akce účastnil, jsme se účastnili v počtu 6-ti strážných s tím, že úkolem bylo doprovázet pouze skupinu na koních - 2 strážní v čele a po 2 po stranách. Cestu průvodu a vyklizení ohraničené části náměstí zde zajišťovala Městská policie, odklonění dopravy pak zajišťovalo OSDP PČR.“

Z emailové komunikace výše lze usoudit, že i přesto, že jízda králů patří do skupiny s nízkým rizikem, je třeba na ni pohlížet jako na situaci, kde dochází kontaktu lidí a zvířat, a tudíž mohou vznikat nebezpečné situace, které mohou ohrozit zdraví i majetek. Podle toho je také nutné uzpůsobit počet bezpečnostních pracovníků. Důležitou stránkou bezpečnostního plánu je koordinace všech bezpečnostních složek.

4.2.3 Stanovení seznamu hrozeb a rizik

Je nutné si stanovit, jaké hrozby a rizika se zde mohou nacházet. Je nutné si určit co jaké hrozby a rizika znamenají. Pro lepší pochopení bereme hrozbu jako situaci nebo prvek, který může ohrozit námi zvolená aktiva.

Hrozby:

-Dopravní hrozby

- Ekonomické hrozby
- Hrozba požáru
- Hrozba potyčky mezi diváky
- Hrozba splašení koní
- Hrozba zranění diváka koněm
- Hrozba ukradnutí krále
- Hrozba politická
- Hrozba absolutního zániku kulturní akce
- Hrozba zákazu konání akce
- Hrozba vlivu počasí
- Hrozba výskytu národnostních menšin
- Hrozba výskytu kapsářů a zlodějů
- Hrozba omezení tradiční struktury akce
- Hrozba selhání lidského faktoru u jezdce
- Hrozba teroristického útoku

Rizika:

- Riziko okradení
- Riziko zranění
- Riziko urážky na cti

Vysvětlení jednotlivých hrozeb

Dopravní hrozby – Jsou tím myšleny události, které můžou vzniknout při průvodu městem. V tomto případě to jsou dopravní nehoda a zácpa.

Ekonomické hrozby – Jelikož financování této kulturní akce patří mezi finančně nákladnější, může se stát, že město nebude mít z neurčitých důvodů dostatek finančních prostředků na uskutečnění této akce.

Hrozba požáru – Na této akci se přímo nemanipuluje s otevřeným ohněm, ale může dojít ze strany diváků k úmyslnému či neúmyslnému zapálení okolního předmětu, který by mohl narušit tuto akci.

Názorný příklad této hrozby se stal v roce 2012 při jízdě králů ve Vlčnově, kde neznámý vandal podpálil strom na místním hřbitově, a to způsobilo svolání místních dobrovolných hasičů. Problém byl v tom, že mezi místní dobrovolné hasiče patřila obě králova pážata. Ta v rámci své služby opustila krále a spěchala hasit požár. Následkem toho se král ocitl bez osobních ochránců a mohl být bez větších problémů ukraden. Tato krádež se však nakonec neuskutečnila.

Hrozba potyčky mezi diváky – Na každé kulturní, společenské nebo sportovní akci hraje svoji roli alkohol či případně jiné návykové látky. Pod jejich vlivem si diváci můžou chtít vyřizovat mezi sebou účty nebo jen tak náhodně chtít vyvolat potyčku.

Hrozba splašení koní – Součástí této akce jsou koně a nemůže se úplně předpokládat, jak toto zvíře bude na určité vlivy reagovat. V tomto případě se určily dva nejvíce pravděpodobné případy, které můžou nastat.

První případ je narušení divákem, kde svoji roli může hrát podnapilý nebo neopatrný divák, který svým neodpovídajícím chováním může způsobit vyplašení koní.

Druhý případ se týká vnějších zvuků, například: klakson od auta, siréna, projíždějící vlak, přelétající helikoptéra nebo jiné další zvuky. Tyto zvuky můžou koně poplašit, pokud na ně není zvyklý.

Názorný příklad splašení koně pomocí vnějších vlivů nastal v roce 2014 při jízdě králů v Kunovicích, kdy se jeden z jezdců nestihl s koněm před projíždějícím vlakem uchýlit do bezpečné vzdálenosti. Následkem toho se kůň spláhl a ohrozil na zdraví jak jezdce, tak i vodiče, který stál poblíž a držel koně pážat a krále. Naštěstí však vodič stihl včas uhnout a splašený kůň i s jezdce ho těsně minul.

Hrozba zranění diváka koněm – Jedná se hlavně o volně pobíhající děti v blízkosti koní, dále o fotografy, kteří neberou ohled na projíždějící jezdce s koňmi. Jsou schopni pro dobrý snímek stát i v cestě, kde má kůň projíždět.

Hrozba ukradení krále – Téměř od počátku je součástí této tradice i krádež krále. V historii jich proběhlo až několik desítek. Poslední zaznamenaná je z roku 2005, která je podrobněji popsána v teoretické části.

Hrozba politická – Politická situace se ve státě mění téměř každý rok. Proto se může stát, že nějaké vládnoucí politické straně se nebude tato kulturní akce líbit, nebo si pod ní bude domýšlet jiný podtext, než jaký doopravdy má, a proto ji zakáže nebo omezí. V nedávné minu-

losti přesněji v roce 1970 se stalo to, že jízda králů nebyla povolena jízdou městem. Tato událost je podrobněji popsána v teoretické části.

Hrozba absolutního zániku kulturní akce – Musí se brát zde v úvahu i to, že by tato kulturní akce mohla úplně zaniknout. Může to být například v důsledku zanikajících tradic a krojových zvyků. Tato situace nastala v minulosti již v několika obcích.

Hrozba zákazu konání akce – Tato hrozba patří mezi poměrně novější. Přesněji od roku 2014, kdy je nařízena kontrola očkovaní koní proti chřipce. Jakmile by nebyl jenom jeden kůň očkován, může Krajská veterinární správa tuto akci zakázat.

Hrozba vlivu počasí – Konání této kulturní akce se odehrává třetí neděli v květnu. V rámci vyhodnocení stávajících statistik se zatím ani jednou nestalo, aby nepřízeň počasí narušila danou akci natolik, že by musela být zrušená. Bohužel tuto hrozbu není možné omezit nebo úplně odvrátit. Jediné, čím šla omezit částečně, je průběžně sledovat hlášení počasí, a pokud by hrozilo něco vážného, tak začátek akce o pár hodin posunout.

Hrozba výskytu kapsářů a zlodějů – Tyto osoby nejde běžným způsobem rozeznat. V rámci rozhovoru jedna bezpečnostní agentura navrhla omezení této hrozby tím, že by do terénu umístila pracovníky SBS v civilu, kteří by náhodně procházeli a pozorovali okolní diváky. Pokud by vyzorovali tyto osoby, tak zasáhnou.

Hrozba omezení tradiční struktury akce – Současný stav, který nutí organizátory akce zvyšovat bezpečnostní opatření, může časem dospět k tomu, že organizátoři budou muset zasáhnout přímo do průvodu, a tím narušit tradiční strukturu akce. Záleží, jaké opatření by organizátoři měli v plánu zavést. Pokud by to bylo například vodění koní, tak by tomu šlo předejít delší přípravou jezdců ve smyslu delšího tréninku jízdy na koních. Tuto hrozbu bohužel nelze úplně odvrátit, ale jsou zde snahy o co největší omezení následků.

Hrozba selhání lidského faktoru u jezdce – Tato hrozba je částečně pokryta smlouvou o pojištění, kterou každý jezdec před samotnou jízdou podepisuje. V této smlouvě je uvedena podmínka, že jezdec nesmí být pod vlivem návykových látek. Jezdci ale i přesto tuto smlouvu někdy alkohol požívají. Proto je omezení této hrozby zcela na jezdcích, jak vážně bude brát danou situaci.

Hrozba teroristického útoku – Těto kulturní akce se účastní rok od roku více diváků. V rámci postupného vývoje situace v Evropě je otázkou času, kdy si této akce všimnou i lidé, kteří jsou určitým způsobem spjati s teroristickými organizacemi. Časem tedy může být tato hrozba čistě reálná. Způsobů, jak omezit tuto hrozbu, by bylo určitě více. Je to například posílení

jednotek policie, případně složek SBS. Dalším možným omezením by bylo sledování pohybu podezřelých osob. Tato omezení jsou však jen čistě teoretická a jsou myšlena do budoucna. V současné době tato hrozba při této kulturní akci hrozí minimálně.

Vysvětlení jednotlivých rizik

Riziko okradení – Toto riziko může nastat, když divák stojí v davu lidí, jde se podívat ven na ulici nebo na náměstí na probíhající akci. Toho následně mohou využít zloději pro vloupání do jeho domácnosti.

Riziko zranění – Jak přítomnost ve velkém davu lidí, tak přítomnost blízko zvířete nese sebou určitá rizika. V rámci davu lidí může nastat hromadná panika nebo pouhá potyčka, kdy divákovi hrozí újma na zdraví, i přítomnost blízko zvířete je riziková pro nevyzpytatelnost chování koně.

Riziko urážky na cti – Jezdci vyvolávají nejen na město a jeho zástupce, ale i na okolní přihlížející diváky. Některé vyvolávky nejsou přímo chvalitebné a často vystihují popis daného diváka. Názorným příkladem je třeba: „Můj koníček má v uchu muchu, že tento strýc si zakládá na svém břuchu.“[3] Někteří diváci si takovou vyvolávku mohou vzít až příliš k srdci a brát to jako urážku na jejich cti.

4.2.4 Situace výskytu hrozeb a rizik

Poté, co se určily hrozby a rizika, zmíníme situace, při jakých mohou nastat. Jsou to například:

- Plánování uskutečnění této kulturní akce
- Situace před městským úřadem
- Situace při projíždění městem
- Situace narušení akce ostatními dopravními prostředky

Ke každé jmenované situaci přiřadíme hrozby a rizika, které jsou v té chvíli nejpravděpodobnější:

Plánování uskutečnění této kulturní akce

- Ekonomická hrozba
- Politická hrozba
- Hrozba absolutního zániku této kulturní akce
- Hrozba omezení tradiční struktury akce
- Hrozba teroristického útoku

Situace před městským úřadem – Tato situace je rozdělena na dva pohledy. První z pohledu diváků a druhý z pohledu samotné družiny.

Z pohledu diváků:

- Hrozba zranění diváka koněm
- Hrozba výskytu kapsářů a zlodějů
- Hrozba potyčky mezi diváky
- Hrozba výskytu národnostních menšin
- Hrozba teroristického útoku
- Riziko urážky na cti
- Riziko okradení
- Riziko zranění

Z pohledu samotné družiny:

- Hrozba splašení koní
- Hrozba ukradení krále
- Hrozba požáru
- Hrozba vlivu počasí

Situace při projíždění městem – Situace jsou zde také rozděleny z pohledu diváků a z pohledu samotné družiny.

Z pohledu diváků:

- Hrozba zranění diváka koněm
- Hrozba selhání lidského faktoru u jezdce
- Hrozba vlivu počasí
- Riziko urážky na cti
- Riziko zranění
- Riziko okradení

Z pohledu samotné družiny:

- Hrozba splašení koní
- Dopravní hrozby
- Hrozba ukradení krále

- Hrozba selhání lidského faktoru u jezdce
- Hrozba vlivu počasí

Situace narušení akce ostatními dopravními prostředky

- Dopravní hrozby
- Hrozba splašení koní
- Hrozba zranění diváka koněm
- Hrozba selhání lidského faktoru u jezdce
- Riziko zranění

4.2.5 Stanovení pokrytí jednotlivých hrozeb

Následující podkapitola popisuje, jakými opatřeními jsou jednotlivé hrozby omezeny či úplně odvráceny. Některá tato opatření byla zavedena již v minulosti. Ty hrozby, které nejsou omezeny či odvráceny opatřeními, se následně zhodnotily a navrhlo se jejich opatření, pokud to však dovolovala současná struktura této akce. Opatření hrozeb jsou tedy následující:

Dopravní hrozby – Situace, které mohou vzniknout díky této hrozbě, jsou řešeny většinou dopředu dopravní policií. V reálné situaci to vypadá tak, že policie jede v určité vzdálenosti před a za průvodem. Tímto upozorňuje účastníky silničního provozu, že se na komunikaci děje něco neobvyklého. Dalším způsobem, jak policie řeší tuto situaci, je uzavření části hlavní komunikace. Jakmile průvod projede danou částí, je policií daná komunikace zase zpřístupněná. Vypadá to, že tato hrozba je zcela odvrácena, ale stává se, že v některých bočních ulicích, kudy jízda projíždí, jede bez doprovodu policejního auta. Nastanou občas problémy s vyjíždějícími dopravními prostředky do protisměru. Toto se může považovat za zbytkové riziko, které nenastává tak často, aby bylo řešeno.

Pokud by to mělo být řešeno, jednou z možností by byl doprovod dopravní policií po celou dobu průvodu. Zde však vzniká menší problémová situace, kdy se jezdci v bočních ulicích často dělí do skupin a objíždí jednotlivé ulice. Z toho důvodu by bylo nutné posílit doprovod dopravní policií.

Ekonomické hrozby – Od roku 2009 je jízda králů zapsána do seznamu nemateriálních statků tradiční a lidové kultury České republiky. To znamená, že Česká republika se zavázala účinněji pečovat o tuto tradici. V reálné situaci to vypadá tak, že Ministerstvo kultury poskytuje dotace na pořádání akce. Dalším významným sponzorem této akce kromě samotného města, je Zlínský kraj. Nebylo zjištěno, jakou sumou tito sponzoři přispívají a jak moc pokryje ná-

klady na realizaci této akce. Z toho se ale může usoudit, že tato hrozba byla částečně omezena.

Hrozba požáru – Součástí této kulturní akce je také občerstvení v budově hasičské zbrojnice, která se nachází na náměstí. Občerstvení zajišťují přímo dobrovolní hasiči a jejich manželky. Pokud by tedy vznikl požár na náměstí nebo v jeho okolí, bylo by zajištěno jeho okamžité uhašení. Požár, který by se nacházel ve větší vzdálenosti od náměstí, by se řešil následujícím způsobem: Dobrovolní hasiči by předali starost o občerstvení svým manželkám a jeli by na výjezd. Z toho se může vyvodit, že kdyby byli součástí průvodu dobrovolní hasiči, nemuseli by opustit průvod, jelikož by je zastoupila skupina, která by měla na starost občerstvení. Tato hrozba se může pokládat za zcela odvrácenou.

Hrozba potyčky mezi diváky – Z důvodu každoročního nárůstu diváku na této akci město přistoupilo k najmutí bezpečnostní agentury. Tento rok měla bezpečnostní agentura za úkol zajistit veřejný pořádek. V minulých letech tuto službu zajišťovali většinou dobrovolníci najatí městem. Díky bezpečnostní agentuře by se dala považovat tato hrozba za částečně omezenou.

Hrozba splašení koní – Po rozhovoru s jedním z organizátorů této akce se došlo k závěru, že tuto hrozbu mohou hlavně omezit jezdci, kteří ve většině případů zamezí úplnému splašení koně. Jezdec sice nezabrání tomu, aby se kůň polekal, ale může správnou reakcí omezit jeho následující chování. Dále je tato hrozba částečně omezena tím, že organizátoři požádali majitele koní, aby pár dní před samotnou jízdou králů s koňmi pracovali a částečně je unavili. To mělo za následek, že jsou koně při průvodu klidnější. Součástí průvodu jsou také 2 krojovaní vodiči, kteří vedou krále a dva další krojovaní muži, kteří jdou s průvodem. Tito krojovaní vodiči a muži mají za úkol při případném splašení koní tyto koně včas uklidnit, aby nedošlo k ohrožení zdraví jak jezdců, tak i okolních diváků. V souhrnu je tato hrozba omezená samotnými jezdci, opatřením, jež by mělo unavit koně i krojovanými vodiči a muži, kteří v případě splašení koně zasáhnou a uklidní jej.

Hrozba zranění diváka koněm – Riziko, že kůň zraní diváka, hrozí bohužel téměř celý průvod. Divák, který se účastní této akce, musí s tímto rizikem počítat. Největší riziko zranění hrozí samozřejmě v blízkosti koní. Problémem posledních pár let jsou fotografové a volně pobíhající děti. V rámci zajištění bezpečnosti fotografů na náměstí, kde je jejich největší výskyt, bylo v plánu zavést takové omezení, že se do prostoru, kde se nachází koně, budou pouštět pouze fotografové s povolením. Ostatním do tohoto prostoru bude vstup zakázán. Obecně je doporu-

čeno pokud možno nezdržovat se v blízkosti koní. Těmito opatřeními se hrozba zranění diváků koněm omezila pouze částečně.

Hrozba ukradení krále – Tato hrozba je součástí jízdy králů již téměř od počátku. Je tedy otázkou pokud by mělo dojít k nějakému opatření, které by znemožnilo ukradení krále, jestli by to nenarušilo samotnou strukturu akce. Částečné omezení této hrozby mají na starosti samotní jezdci, vodiči a pážata. Ti by měli zajistit královu bezpečnost. To, co by znamenalo ukradení krále pro rodinu krále, jeho družinu nebo pro celé město, je popsáno v teoretické části této práce.

Hrozba politická – V dnešní době je Česká republika demokratickou zemí. To znamená, že by nemělo docházet k omezení konání této kulturní akce, i kdyby byla konána například nějakým pochybným spolkem. Jízda králů je navíc od roku 2011 v reprezentativním seznamu nemotného kulturního dědictví lidstva, které vydalo UNESCO. Důsledek je ten, že Česká republika se zavázala udržovat, rozvíjet a podporovat tuto kulturní akci. Takže po shrnutí získaných informací se může potvrdit to, že tato hrozba by měla být zcela odvrácena.

Hrozba absolutního zániku kulturní akce – Přesněji se tato hrozba týká zániku tradic a krojů. Dle rozhovoru s jedním z hlavních organizátorů této kulturní akce se v posledních letech znovu obnovil zájem o tradice a o kroje. Město a stát jsou navíc zavázané dle úmluvy o zachování kulturního nemateriálního dědictví vydanou světovou organizací UNESCO. Tato úmluva zavazuje dané státy zachovat nemateriální kulturní dědictví. Takže se předpokládá, že hrozba absolutního zániku této kulturní akce by měla být zcela odvrácena.

Hrozba zákazu konání akce – V současné době se jedná o kontrolu očkování koní proti chřipce. Pokud by třeba jeden kůň nebyl očkován, může Krajská veterinární správa tuto akci zakázat. Tuto hrozbu v současné době částečně omezují majitelé koní, kteří své koně nechávají očkovat. Organizátoři akce a majitelé koní se společně domlouvají, kteří koně prošli či projdou očkováním.

Hrozba vlivu počasí – Konání této kulturní akce se odehrává třetí neděli v květnu. V rámci vyhodnocení stávajících statistik se zatím ani jednou nestalo, aby nepřízeň počasí narušila danou akci natolik, že by musela být zrušená. Bohužel tuto hrozbu není možné omezit nebo úplně odvrátit. Jediné, čím lze tuto hrozbu omezit, je průběžně sledovat hlášení počasí a pokud by hrozilo něco vážného, tak začátek akce o pár hodin posunout.

Hrozba výskytu kapsářů a zlodějů – Tyto osoby nejde běžným způsobem rozeznat. V současné době není žádným způsobem tato hrozba podchycená.

Hrozba omezení tradiční struktury akce – Současný stav, který nutí organizátory akce zvyšovat bezpečnostní opatření, může časem dospět k tomu, že organizátoři budou muset zasáhnout přímo do průvodu, a tím narušit tradiční strukturu akce. Záleží, jaké opatření by organizátoři měli v plánu zavést. Pokud by to bylo například vodění koní, tak by tomu šlo předejít delší přípravou jezdců ve smyslu delšího tréninku jízdy na koních. Tuto hrozbu bohužel nelze úplně odvrátit.

Hrozba selhání lidského faktoru u jezdce – Tato hrozba je částečně pokryta smlouvou o pojištění, kterou každý jezdec před samotnou jízdou podepisuje. V této smlouvě je uvedena podmínka, že jezdec nesmí být pod vlivem návykových látek. Dále podepisuje při slavnostním přijetí na městském úřadě prohlášení, v kterém je také kromě příslibu dodržování pokynu praporečníka a dopravních předpisů, že nebude požívat alkohol nebo jiné omamné látky. Toto prohlášení je přílohou této práce. Jezdci ale i přesto tuto smlouvu někdy alkohol požívají. Proto je omezení této hrozby zcela na jezdcích, záleží pouze na něm, jak vážně bude brát danou situaci.

Hrozba teroristického útoku – Této kulturní akce se účastní rok od roku více diváků. V rámci postupného vývoje situace v Evropě je otázkou času kdy si této akce všimnou i lidé, kteří jsou určitým způsobem spjatí s teroristickými organizacemi. Takže časem může být tato hrozba čistě reálná. Způsobů, jak omezit tuto hrozbu by bylo určitě více, je to například posílení jednotek policie, případně složek SBS. Dalším možným omezením by bylo sledování pohybu podezřelých osob. Tato omezení jsou však jen čistě teoretická a jsou myšlena do budoucna. V současné době tato hrozba při této kulturní akci hrozí minimálně.

4.2.6 Stanovení pokrytí jednotlivých rizik

Riziko okradení – Osoba by se neměla zdržovat ve větší skupině lidí. Pokud se tak stane, zvyšuje se riziko okradení. Proto je místním doporučeno při odchodu na tuto kulturní akci řádně uzamknout domácnosti.

Riziko zranění – Osoba by se neměla vyskytovat v blízkosti koní ani v blízkosti úzkých míst kde hrozí, že se jezdcí střetnou s diváky. Je doporučeno, aby se osoba zdržovala spíše ve větší vzdálenosti od zvířat, případně i od větších skupin diváků, kde hrozí možnost potyček.

Riziko urážky na cti – Pokud se chce osoba vyhnout tomuto riziku, potom je jí doporučeno, aby stála ve větší vzdálenosti od průvodu. Nejlépe tam, kde si jí nevšimnou projíždějící jezdci.

V této kapitole byla provedena analýza hrozeb a rizik. Na počátku bylo nutné si určit, které hodnoty se musí chránit. Potom, co se tyto hodnoty určily, sestavil se seznam hrozeb a rizik, které by mohly tyto hodnoty ohrozit. Dále se určily situace, při kterých mohly vzniknout tyto hrozby a rizika. Pořadí těchto hrozeb a rizik se stanovilo dle stávajících zkušeností a pravděpodobnosti jejich výskytu. Naposledy je zmíněno pokrytí těchto hrozeb a rizik různými opatřeními. Některé hrozby nemohly být pokryty opatřeními, ale byly pouze z části omezeny opatřeními z toho důvodu, že při zavedení úplných opatření by došlo k ohrožení tradičního průběhu akce.

4.3 Koordinace s ostatními bezpečnostními složkami

Při této kulturní akci je nutné vzájemné propojení všech bezpečnostních složek. Toto vzájemné propojení většinou zajišťují organizátoři této akce. Většinou se před jízdou králů sejdou zástupci města se zástupci bezpečnostních složek a probírají průběh akce. Zástupci města a zástupci bezpečnostních složek si tedy sestaví pokrytí jednotlivých dílčích částí průběhu této kulturní akce. Pokud se městu zdá, že pokrytí průběhu akce bezpečnostními složkami je nedostatečné, obrátí se na bezpečnostní agenturu, která zajistí alespoň z části pokrytí případných nedostatků.

4.3.1 Koordinace s policií

Spolupráce s policií je v tomto případě jednou ze základních předpokladů, které by město mělo splnit při plánu zajištění bezpečnosti. V uvedeném modelovém případě je tato spolupráce již zajištěna. V rámci rozhovoru s jednou bezpečnostní agenturou, která tuto kulturní akci zabezpečovala v jednom z předešlých ročníků, zazněl přesnější popis činnosti policie. Tento rozhovor je uveden v příloze číslo 1. Tato bezpečnostní složka zajišťovala přesněji:

- doprovod průvodu po cestě,
- vyklizení ohraničené části náměstí,
- odklonění dopravy.

Tyto jednotlivé činnosti nezajišťovala jenom městská policie, ale byla zapojena i státní policie, přesněji OSDP. Funkce byly rozděleny následovně:

- doprovod průvodu po cestě - měla na starost městská policie
- vyklizení ohraničené části náměstí - měla na starost městská policie
- odklonění dopravy - měla na starost státní policie

4.3.2 Koordinace s hasiči

V uvedeném modelovém případě je role hasičů, přesněji dobrovolných hasičů, dosti specifická. Zajišťují totiž občerstvení u obecního úřadu, přesněji v budově hasičské zbrojnice. Pokud by tedy byl vyhlášen poplach, byli by v určité výhodě, protože nemusí čekat, až se všichni sjedou na zbrojnici. V takovém případě můžou tedy do pár minut vyrazit k případu. Může se dojít tedy k závěru, že tyto složky jsou při konání této kulturní akce aktivní a připraveny k případnému zásahu.

4.3.3 Koordinace s rychlou záchrannou službou

Při rozhovoru s jedním z hlavních organizátorů této kulturní akce bylo řečeno, že lékař by měl být k dispozici. Přesněji je rozebírána situace před městským úřadem, kde hrozí největší riziko zranění jak diváků, tak i jezdců. Může se tedy uvažovat o tom, zda by nebylo vhodné nepožádat o spolupráci nějakou organizaci, například Maltézskou pomoc. Tato organizace má možnost poskytnout stany vybavené lehátky, a také případnou kvalifikovanou lékařskou první pomoc. Díky vhodně umístěným stanům by šlo vidět, kde případná první pomoc sídlí. Pokud by se tedy například divákovi udělalo nevolno, měl by možnost vyhledat téměř okamžitě lékařskou pomoc. Může se říct, že tato organizace by zajistila první pomoc poraněných a starala by se o ně do příjezdu záchranné služby.

Závěrem této podkapitoly lze říci, že koordinace s policií a s hasiči je na velmi vysoké úrovni. Není ideálně vyřešena otázka zajištění první pomoci. V současné době je na takový počet diváků pouze jeden doktor, což by mohlo způsobit problémy. Proto byla navržena možnost využít služeb Maltézské pomoci, která by zajistila kvalifikovanou první pomoc hned na místě, a pokud by to bylo nutné, tak by se o poraněného starala do příjezdu záchranné služby.

4.4 Návrh zabezpečení

Na úvod této podkapitoly je zmíněn přehled hrozeb a jejich pokrytí danými opatřeními. Pro zbylé hrozby a rizika, jež pokryty nejsou zcela, je navržen alespoň způsob jejich eliminace. Na závěr je navrženo zabezpečení náměstí při průběhu této akce.

4.4.1 Přehled hrozeb

- Dopravní hrozby – částečně omezeno městskou a státní policií
- Ekonomické hrozby – částečně omezeno dotacemi ze státu a kraje

- Hrozba požáru – dá se považovat za zcela odvrácenou, přítomnost dobrovolných hasičů
- Hrozba potyčky mezi diváky – částečně omezeno bezpečnostní agenturou
- Hrozba splašení koní – částečně omezeno schopnostmi jezdce, únavou koní, možnostmi využití zásahu krojovaných vodičů a mužů
- Hrozba zranění diváka koněm – stále hrozící, největší problémy vyřešeny omezením vstupu
- Hrozba ukradení krále – částečně omezeno jezdci, pážaty a vodiči
- Hrozba politická – dá se považovat za zcela odvrácenou, v současné době je Česká republika totiž demokratickou zemí a jízda králů je zapsána do seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury České republiky a seznamu nemateriálního kulturního dědictví lidstva (UNESCO)
- Hrozba absolutního zániku kulturní akce – v současné době se může považovat za zcela odvrácenou díky znovuoobnovení zájmu o tradice a kroje, zápisu do seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury České republiky a seznamu nemateriálního kulturního dědictví lidstva (UNESCO)
- Hrozba zákazu konání akce – částečně omezeno domluvou organizátorů s majiteli koní
- Hrozba vlivu počasí – částečně omezeno datem konání
- Hrozba výskytu kapsářů a zlodějů - zatím neomezeno
- Hrozba omezení tradiční struktury akce – částečně omezeno v rámci možnosti nenarušení tradiční struktury akce
- Hrozba selhání lidského faktoru u jezdce – částečně omezeno podepsáním smlouvy o pojištění a prohlášením jezdce
- Hrozba teroristického útoku – částečně omezeno přítomností státních a soukromých bezpečnostních složek

4.4.2 Přehled rizik

- Riziko okradení – částečně omezeno všeobecným doporučením
- Riziko zranění – částečně omezeno, doporučeno vyhýbat se větším skupinám a nebýt v blízkosti koní
- Riziko urážky na cti – částečně omezeno, doporučeno zdržovat se ve větší vzdálenosti od jezdce, nejlépe, aby osoba nebyla vůbec viděna.

Z přehledu hrozeb a rizik, které jsou zmíněny výše, lze usoudit, že většina hrozeb a rizik je určitými opatřeními aspoň částečně omezená.

4.4.3 Eliminace hrozeb

Další stupeň eliminace hrozeb je nutno zvažovat i vzhledem k zachování tradiční struktury akce. Bylo posouzeno a vybráno několik hrozeb, jejichž další eliminace by neměla způsobit narušení struktury akce. Tato možná další eliminace je připsána u každé vybrané hrozby.

Hrozba splašení koní – V rámci vnějších vlivů jako jsou například zvuky sirény, klaksonu či případně zvuk při přeletu vrtulníku je možné uvažovat o minimalizaci jejich omezením v dané oblasti.

Hrozba zranění diváka koněm – Problémem posledních pár roků jsou fotografové a volně pobíhající děti. Fotografové již jsou určitým způsobem omezeni. Omezení volně pobíhajících dětí je složité, ale mohli by se uplatnit pracovníci SBS, kteří by se soustředili podél vymezeného prostoru v určitých rozestupech. Jejich úkolem by bylo mimo jiné i to, že by nepouštěli malé děti do určitého věku do prostoru s koňmi, a pokud ano, tak jedine s doprovodem dospělé osoby. Toto omezení by mělo vyřešit daný problém, a tím i částečně omezit hrozbu.

Hrozba zákazu konání akce – Možný způsob, jak tuto hrozbu omezit či úplně eliminovat, by bylo vybírat koně u kterých je jisté, že prošli tímto očkováním. Dalším způsobem by mohlo být například vytvoření seznamu koní a jejich majitelů, a následná kontrola, zda tímto očkováním prošli.

Hrozba výskytu kapsářů a zlodějů – Bezpečnostní agentura navrhla omezení této hrozby umístěním svých pracovníků v civilu mezi běžné diváky.

Hrozba teroristického útoku – Způsobů, jak omezit tuto hrozbu, by bylo určitě více, je to například posílení jednotek policie, případně složek SBS. Dalším možným omezením by bylo sledování pohybu podezřelých osob. Tato omezení jsou čistě teoretická a jsou myšlena do budoucna. V současné době tato hrozba při této kulturní akci hrozí minimálně.

Omezení či odvrácení hrozeb závisí na finančním rozpočtu kulturní akce.

4.4.4 Schéma obecného postupu

Schéma obecného postupu zachycuje propojenost mezi různými bezpečnostními složkami za klidového režimu. Následují dvě schémata postupu.

První schéma se týká klidového režimu na náměstí, druhé klidového režimu na pozemní komunikaci. První schéma popisuje situaci, kdy městská policie doprovází jízdu králů

po městě. To je těsně před tím, než vjedou na náměstí. Úkolem městské policie je také vyklidit ohraničené území náměstí. Jakmile jízda vjede na náměstí, roli přebírá soukromá bezpečnostní služba, která udržuje veřejný pořádek na vyklizeném území. Celou dobu jsou k dispozici dobrovolní hasiči, kteří jsou v případě požáru schopni ihned zasáhnout.

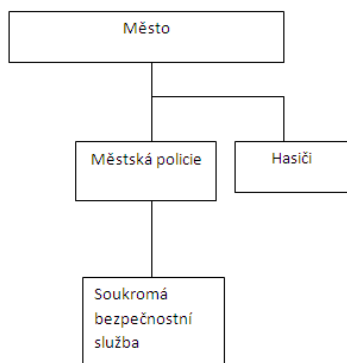

Schéma 2 - O. P. na náměstí

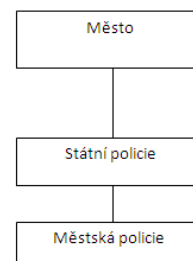

Schéma 1- O. P. na pozemní komunikaci

Druhé uvedené schéma popisuje obecný postup na pozemní komunikaci, šlo o vzájemně propojené činnosti státní a městské policie. Úkolem státní policie bylo dělat případné omezení provozu na pozemních komunikacích ve městě. Městská policie téměř po celou dobu doprovází jízdu na pozemní komunikaci.

4.4.5 Návrh zabezpečení náměstí

Náměstí se může považovat za místo, kde se vykytuje nejvíce hrozeb a rizik. Proto je nutné jeho zabezpečení vhodně uzpůsobit, aby odpovídalo všem možným opatřením. Tento návrh je zaměřen na bezpečnost diváku na náměstí ve chvíli, kdy je zde přítomna i celá družina s králem. Jedná se tedy o situaci, kdy se žádá o povolení k jízdě městem.

Jedním ze způsobů zabezpečení může být rozmístění páskových zábran po obvodu vymezeného prostoru. Navíc by u těchto zábran byli rozmístěni pracovníci SBS. Téměř každé dva metry od sebe by byl jeden tento pracovník. Rozestupy z toho důvodu, aby byl pokryt prostor pro případné divácké pokusy překonat tuto zábranu. Za další výhodu by se považovalo to, že samotní pracovníci SBS by měli možnost vpouštět diváky do tohoto vyhrazeného prostoru jen za účelem přispět jezdcí do kasičky.

Pro lepší představu situace byl upraven obrázek níže:

Obr. 17 – Zobrazení organizace průvodu[26]

Obrázek výše popisuje organizaci průvodu. Červená šipka naznačuje, jakou stranou na náměstí jízda vjíždí. Černé čáry pak zhruba ukazují vyhrazený prostor. Za tímto vyhrazeným prostorem většinou stojí diváci. Červený ovál naznačuje finální uspořádání jezdců na náměstí. Červenými tečkami je vyznačeno postavení pážat a bílou tečkou je znázorněn král.

V blízkosti náměstí by byl umístěn stan Maltéžské pomoci pro případ ohrožení na zdraví. Jedná se o druh neziskové organizace, která poskytuje zdravotní ošetření při pořádání takových akcí. Tým Maltéžské pomoci se většinou skládá z jednoho kvalifikovaného doktora a z dalších několika dobrovolníků, kteří mají zdravotnický kurz. To by znamenalo, že v případě nečekané události by byli schopni ošetřit více diváků najednou.

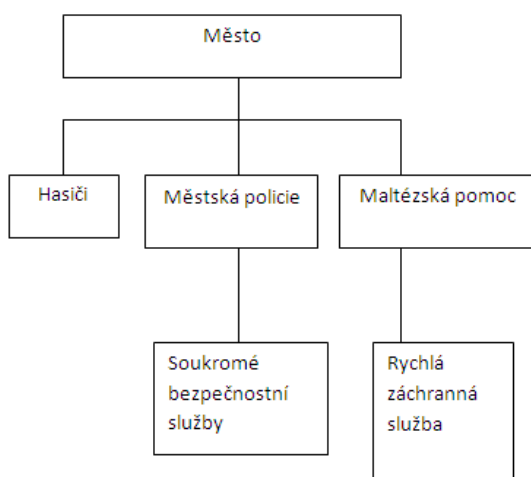
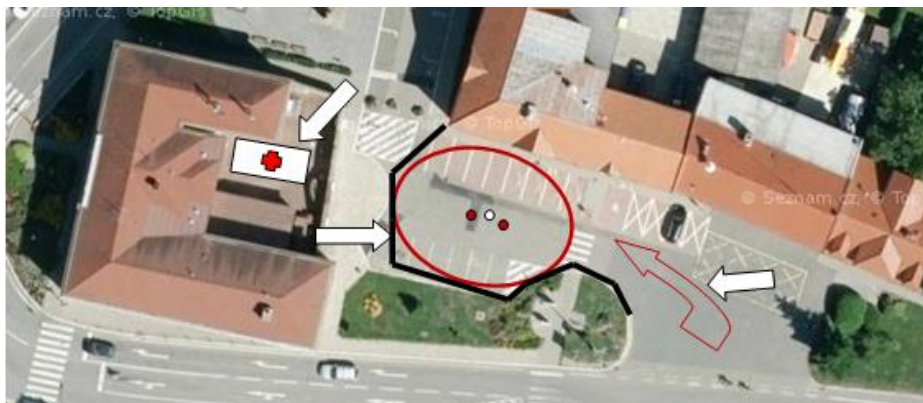

Schéma 3 – O. P. – Návrh systému

Na zobrazeném návrhu systému lze vidět, že byl učiněn určitý postup v zabezpečení náměstí. Při srovnání s předchozími schémata toto schéma přináší změnu, a to v tom, že je navíc opatřeno možností služeb Maltéžské pomoci.

Návrh umístění stanů Maltéžské pomoci by byl do dvora bývalé školy. Díky tomuto by byla zajištěna lepší dostupnost této služby. Rozmístění všech prvků lze vidět na obrázku níže.

Obr. 18 – Celkové umístění prvků[26]

V této kapitole byla zjištěna současná situace a dále byl vytvořen přehled hrozeb a jejich protiopatření. Bylo vybráno několik hrozeb, u kterých by bylo možné provést další eliminaci, která by nenarušila strukturu dané akce. Byla snaha prokládat návrh zabezpečení schématy obecných postupů a názornými fotografiemi pro lepší vysvětlení situace. Závěrem této kapitoly byl proveden návrh zabezpečení náměstí při konání této kulturní akce.

ZÁVĚR

V této práci byla na úvod rozebrána terminologie, která se zabývala nejen základními pojmy, ale také v ní byly uvedeny normy a zákony s důrazem na trestní zákoník. Přesněji na nutnou obranu a krajní nouzi. Dále byly zmíněny dokumenty, které jsou důležitou částí pro ochranu, udržení a rozvoj jízdy králů. V terminologii byla na závěr probrána problematika ochrany kulturních akcí pomocí soukromých bezpečnostních služeb. Kde se rozebírali směrnice výkonu ostrahy, etický kodex podle, kterého by se měl pracovník SBS chovat. Nakonec řešení mimořádných událostí, které by za jeho služby mohli nastat. Na terminologii navázala další kapitola, přesněji vznik a vývoj jízdy, kde bylo rozebráno, jak vlastně jízda králů vznikla a kde všude se vyskytovala. V druhé polovině této kapitoly je uveden její průběh a bezpečnost. Kde se došlo k závěru, že i když se problematikou bezpečnosti v minulosti nezabývali tak existovaly nějaké všeobecné pravidla, která by se v této době mohli použít jako důležitá opatření.

Závěrečná kapitola teoretické části se zaměřila na současný stav jízdy králů, to znamená, kde se tato tradice zachovala a jak v těchto místech probíhá. Následovala kritéria, která v těchto městech musí být dodržena. Například od roku 2011 kdy jízda králů byla zapsána do seznamu nemotného kulturního dědictví lidstva, se města a obce zavázala tuto tradici udržovat, ochraňovat a rozvíjet. Bezpečnostní prvky a opatření jsou při této akci různorodé a odvíjí se od místa konání, závisí také na místním kroji, jehož jsou součástí.

V praktické části je pouze jedna kapitola s názvem Postup zabezpečení kulturní akce, která popisuje současnou situaci, analýzu rizik a hrozeb, koordinaci s ostatními bezpečnostními složkami, a na závěr je uveden návrh zabezpečení této kulturní akce. Popis současné situace byl proveden pomocí výzkumných otázek, které se kladly na hlavního organizátora této akce. Následné odpovědi byly ve většině případů využity v analýze hrozeb a rizik. Případně v samotném návrhu zabezpečení. Při problematice koordinace s ostatními bezpečnostními složkami se došlo k tomu, že při této akci není pokryta ta část, když by se něco stalo s koněm. Proto se mělo zajistit, že při této kulturní akce bude někde poblíž k dispozici veterinář.

Při psaní této práce jsem zjistil, že problematika zabezpečení této kulturní akce se řešila již od jejího vzniku a neustále se vyvíjela. Z mého pohledu je jí však potřeba zdokonalit, protože se neustále zvyšují požadavky na zabezpečení diváku i zvířat, dále nastávají nové situace, které se v minulosti nevyskytovaly. Jde například o hrozbu splašení koně a následné zranění koně, jezdce nebo diváka vlivem dopravních prostředků nebo hrozbu teroristického útoku.

Tato práce může sloužit jako informativní podklad o jízdě králů, také jako podklad pro návrh zabezpečení této kulturní akce.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1]ČESKÁ REPUBLIKA. 1990. Zákon č. 84/1990 sb.: Zákon o právu shromažďovacím. In: Sbírnka zákonů 27. 3. 1990. částka 19.
- [2]FROLEC, Václav, Antonín PAVELČÍK a Metoděj ZEMEK. Jízda králů: lidový obřad, hra, slavnost. Praha: Teps, 1990. ISBN 80-7065-009-5.
- [3]HABARTOVÁ, Romana a Stanislav ŠTĚRBA. Jízda králů v Kunovicích: hylóm, hylóm na krála, matičko, na krála. Vyd. 1. Kunovice: Město Kunovice, 2008, 342 s. ISBN 978-80-903743-2-4.
- [4]LAUCKÝ, VLADIMÍR a RUDOLF DRGA. 2012. SPECIÁLNÍ TECHNOLOGIE KOMERČNÍ BEZPEČNOSTI. První. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. ISBN 978-80-7454-146-9.
- [6]LUKÁŠ, Luděk. Bezpečnostní technologie, systémy a management I. 1. vyd. Zlín: VeR-BuM, 2011, 316 s. ISBN 978-80-87500-05-7.
- [7]MALÁNÍK, Zdeněk. Problematika profesní obrany pracovníků PKB. In: Bezpečnostní technologie, systémy a management 2007: Mezinárodní konference. 1. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2007, s. 7. ISBN 978-80-7318-606-7.
- [8]MALÁNÍK, Zdeněk a Jiří SVOBODA. Profesní obrana a právo v PKB. LUKÁŠ, Luděk. Bezpečnostní technologie, systémy a management IV: Teorie a praxe ochrany majetku a fyzické bezpečnosti. 1. Zlín: Radim Bačuvčík - VeRBUm, 2014, s. 227 - 237. ISBN 978-80-87500-57-6.
- [9]ÚMLUVA O ZACHOVÁNÍ NEMATERIÁLNÍHO KULTURNÍHO DĚDICTVÍ[online]. Paříž, 2003 [cit. 2016-01-25]. Dostupné z: <http://www.unesco.org/culture/ich/doc/src/00009-CS-PDF.pdf>
- [10]ČERMÁK, Miroslav. Řízení informačních rizik v praxi. V Tribunu EU vyd. 1. Brno: Tribuna EU, 2009, 134 s. Knihovnicka.cz. ISBN 978-80-7399-731-1.
- [11]TICHÝ, Milík. Ovládání rizika: analýza a management. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2006, xxvi, 396 s. Beckova edice ekonomie. ISBN 80-7179-415-5.
- [12]*Ride of the Kings in the south-east of the Czech Republic* [online]. 2011 [cit. 2016-01-18]. Dostupné z: <http://www.unesco.org/culture/ich/en/RL/ride-of-the-kings-in-the-south-east-of-the-czech-republic-00564>
- [13]*Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury České republiky* [online]. 2011 [cit. 2016-01-18]. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/cz/kulturni-dedictvi/regionalni-a-narodnostni->

kultura/seznam_nem_statku/seznam-nematerialnich-statku-tradicni-a-lidove-kultury-ceske-republiky-37400/

[14] ČESKÉ REPUBLIKY. *Zákon č. 361/2000 Sb.: Zákon o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů*. In: 2000, ročník 2000, 98/2000. Dostupné také z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-361>

[15] ČESKÉ REPUBLIKY. *Zákon č. 128/2000 Sb.: Zákon o obcích (obecní zřízení)*. In: 2000, ročník 2000, 38/2000. Dostupné také z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

[16] ČESKÉ REPUBLIKY. *Zákon č. 40/2009 Sb.: trestní zákoník*. In: 2009, ročník 2009, 11/2009. Dostupné také z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141>

[17] ČESKOSLOVENSKÁ REPUBLIKA. *Zákon č. 141/1961 Sb.: o trestním řízení soudním (trestní řád)*. In: *66/1961*. 1961, ročník 1961. Dostupné také z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141>

[18] ČESKOSLOVENSKÁ REPUBLIKA. *Zákon č. 141/1961 Sb.: o trestním řízení soudním (trestní řád)*. In: *66/1961*. 1961, ročník 1961, částka 0513. Dostupné také z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonInfo.jsp?idBiblio=30139&nr=141~2F1961&rpp=15#local-content>

[19] Lapková D.: *Technologie komerční bezpečnosti I,II - učební text UTB ve Zlíně*

[20] ŠPALKOVÁ, Marie. *Horní Moštěnice: kapitoly z dějin obce*. Kojetín: Pro obec Horní Moštěnice vydala společnost KATOS CZ, 2006. ISBN 80-86247-03-1.

[21] Ani nejrychlejší kůň nedostihne slovo vyřčené v hněvu. <Http://www.photoextract.com/>[online]. 2011 [cit. 2016-05-21]. Dostupné z: <http://www.photoextract.com/cs/foto/308865.html>

[22] Skoronská jízda králů. <Http://www.skoronice.cz/> [online]. 2016 [cit. 2016-05-21]. Dostupné z: <http://www.skoronice.cz/index.php?nid=781&lid=cs&oid=2086449>

[23] Jízda králů 2013. <Http://www.kskvlcnov.cz/> [online]. 2016 [cit. 2016-05-21]. Dostupné z: <http://www.kskvlcnov.cz/fotogalerie/fotogalerie-2013/jizda-kralu-2013/>

[24] Žluté vlaky podpořily Jízdu králů v Kunovicích. [/www.vlaky.net](http://www.vlaky.net) [online]. VLAKY.NET., 2016 [cit. 2016-05-21]. Dostupné z: <http://www.vlaky.net/servis/sprava.asp?lang=1&id=3559>

[25] XXIII. Dolňácké slavnosti písní a tanců s tradiční jízdou králů. [Www.mestohluk.cz](http://www.mestohluk.cz) [online]. Město Hluk, 2009 [cit. 2016-05-21]. Dostupné z: <http://www.mestohluk.cz/doc/1838/>

[26] Letecká mapa: Kunovice. [Mapy.cz](http://mapy.cz) [online]. seznam a.s [cit. 2016-05-30]. Dostupné z: <https://mapy.cz/letecka?x=17.4672975&y=49.0420200&z=19&source=muni&id=966>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

PKB	Průmysl Komereční Bezpečnosti
MNV	Místní Národní Výbor.
SBS	Soukromé Bezpečnostní Služby.
OSDP	Význam třetí zkratky.
UNESCO	<i>United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization / Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu</i>

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1 - Příklad řazení jízdy králů [3]	21
Obr. 2 – Jízda králů Boršice u Blatnice – pážata a král [3]	23
Obr. 3 – Jízda králů Vlčnov v Uh.Brodě [3]	23
Obr. 4 – Jízda Králů Kunovice – pážata a král [3]	23
Obr. 5 – Jízda Králů Těšov – pážata a král [3]	24
Obr. 6 - Pážata a král jízda králů Vlčnov 2013[23].....	30
Obr. 7 - Jízda králů Kunovice[24]	31
Obr. 8 – Jízda králů Kunovice – pážata a král [3]	31
Obr. 9 - Jízda Králů Hluk[25].....	32
Obr. 10 - Jízda Králů Skoronic[22]	32
Obr. 11 - Jízda králů Vlčnov [21].....	35
Obr. 12 – Jízda králů Kunovice – král a pážata [3]	37
Obr. 13 – Jízda králů Hluk – Král a pážata [25].....	38
Obr. 14 – vyvolavači ze Skoronic [22].....	39
Obr. 15 – Praporečník ze Skoronic [22].....	39
Obr. 16 – Praporečník z Kunovic [3]	40
Obr. 17 – Zobrazení organizace průvodu[26]	61
Obr. 18 – Celkové umístění prvků[26].....	62

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA P1: Emailová komunikace se zástupcem firmy.....	70
PŘÍLOHA P2: Prohlášení jezdců Jízdy králů Kunovice 2016	72

PŘÍLOHA P1: Emailová komunikace se zástupcem firmy

Dobrý den,

pokud mám dobré informace tak každá bezpečnostní agentura má nějaké své interní předpisy, podle kterých rozlišují jak danou akci zabezpečit. Víím, že mě asi nemůžete poskytnout přímo ty předpisy, ale chtěl sem se zeptat zda-li byste mi třeba neposkytl informaci podle jakých kritériích se řídíte? Nebo co je pro vás u takové akce důležitými aspekty?

A pokud by, jsme vzali v úvahu zabezpečení takové akce, tak jaký počet bezpečnostních pracovníků třeba na zabezpečení náměstí v Kunovicích byste doporučoval?

Pokud tyto otázky jsou mimo vaše kompetence tak se omlouvám, případně napište, čím se zabýváte a já ty otázky upravím tak aby to případně vyhovovalo jak Vám tak i mě.

Děkuji za případnou odpověď a přeji příjemný zbytek dne

Miroslav Straka

Dobrý den,

ano samozřejmě jsou interní předpisy, resp. nastavení, které agentura používá k hladkému průběhu akce. Proto se různé počty lidí navržených na stejnou událost různými agenturami. U nás vycházíme s předchozích zkušeností na akcích podobného druhu a na rizicích přímo dané akce.

Vezmu-li to z širšího hlediska, např. budu mít akci s očekávaným počtem X účastníků. Bude důležitý aspekt o jakou akci se jedná - jistě budu volit jiný počet strážných na každou očekávanou stovku návštěvníků na plese a např. na koncertě nějaké kapely, popř. na fotbalovém zápase. Takže řekněme, že se počty liší dle nějaké rizikovosti pořádané akce. Z hlediska této rizikovosti spadá např. Jízda Králů k těm méně rizikovým.

Druhým aspektem je co se na akci očekává a koho a před čím, má ostraha chránit. Diskotéka - výtržnosti vůči obsluze, ale i mezi sebou. spousta opilých ... netřeba dál rozebírat. Ovšem záležitost jako je Jízda Králů má jiné aspekty. Samozřejmě je to větší koncentrace lidí a z toho vyplývající konflikty, ale to se dá očekávat i na nádraží ve špičce. U Jízdy Králů byl největší problém, že přesun králů probíhá na koních. Bezpečnostní služba zde tedy primárně zastává funkci doprovodu králů, aby se lidé nepletli mezi koně, neděsili a hlavně aby se v zápalu focení nenechali pošlapat. Proto např. tuto akci nelze paušalizovat, že má nízké riziko a vystačí

2 strážní na 100 lidí, ale hodnotí se jak bude trasa zabezpečena (většinou se prostě prochází davem lidí) a kolik strážných zvládne doprovodit skupinu aniž by jimi pronikali lidé do skupiny.

Vzhledem k tomu, že Jízdy Králů jsou již zaběhnutými atrakcemi tak je většinou vše na domluvě s pořadatelem (přeci jenom jsou placíkem subjektem), městskou popř. obecní policií (co vše vykryjí vlastními silami) a policií státní (zde většinou dopravní policie koordinuje uzávěry cest při průchodu).

Co se týká situace v Kunovicích, v roce ve kterém jsem se této akci účastnil jsme se účastnili v počtu 6-ti strážných s tím, že úkolem bylo doprovázet pouze skupinu na koních - 2 strážní v čele a po 2 po stranách. Cestu průvodu a vyklizení ohraničené části náměstí zde zajišťovala Městská Policie, odklonění dopravy pak zajišťovalo OSDP PČR.

Takto tedy letmá sumarizace ostrahy podobné akce. Jak říkám, vždy je to o zkušenosti bezpečnostní agentury i pořadatele z předchozích let. V případě, že je to první rok události, většinou se volí jisté naddimenzování ostrahy. Někdy ovšem vítězí cenová nabídka a pak se lze setkat s čímkoli. Ale to už je jiná debata na téma bezp. agentur u nás.

Pokud budete mít nějaký specifitější dotaz nebo připomínku klidně napište.

S pozdravem

Zástupce bezpečnostní agentury.

PŘÍLOHA P2: Prohlášení jezdců Jízdy králů Kunovice 2016

Prohlášení jezdců Jízdy králů Kunovice 2016

Já, jezdec Jízdy králů Kunovice 2016, prohlašuji na svou čest, že v průběhu Jízdy králů 2016 a zejména v neděli 22. května 2016, budu dodržovat pokyny praporečnicka Jízdy králů, organizátorů, strážníků Policie ČR a Městské policie Kunovice. Budu dbát na dodržování bezpečnostních a dopravních předpisů jako účastník silničního provozu a nepožívat alkoholické nápoje či jiné omamné prostředky. Svým chováním půjdu příkladem a vzorem pro návštěvníky a hosty Jízdy králů, zejména pro děti a mládež.